

Státní veterinární správa České republiky

Informační bulletin č. 4/2002

**Program ochrany zvířat
- situace v roce 2001**

Státní veterinární správa České republiky

Informační bulletin č. 4 / 2002

Program ochrany zvířat, situace v roce 2001

Autoři:

MVDr. Jiří DOUSEK	- odbor ochrany zdraví a pohody zvířat SVS ČR, Ústřední komise pro ochranu zvířat
MVDr. Josef VITÁSEK	- odbor ochrany zdraví a pohody zvířat SVS ČR
RNDr. Oldřich VALCL, CSc.	- odbor informatiky SVS ČR
Ing. Jiří NOVÁK	- Ústřední komise pro ochranu zvířat
Doc. MVDr. Vladimír VEČEREK, CSc.	- Veterinární a farmaceutická univerzita Brno
Doc. MVDr. Pavel NOVÁK, CSc.	- Veterinární a farmaceutická univerzita Brno
Doc. MVDr. Eva BARANYIOVÁ, CSc.	- Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Výzkumný ústav veterinárního lékařství Brno

Editor:

RNDr. Oldřich VALCL, CSc. - odbor informatiky SVS ČR

Březen 2002

Obsah

Souhrn	2
1. Úvod	2
2. Stručný přehled předpisů ČR ve vztahu k ochraně zvířat.....	4
3. Program ochrany pohody zvířat.....	6
4. Dozorová a kontrolní činnost	7
4.1. Dozor v chovech hospodářských zvířat	8
4.2. Dozor v zájmových chovech	9
4.3. Dozor nad péčí o volně žijící zvířata	10
4.4. Dozor nad chovem a využitím pokusných zvířat.....	10
5. Činnost Ústřední komise pro ochranu zvířat.....	11
5.1. Činnost Výboru pro ochranu hospodářských zvířat	12
5.2. Činnost Výboru pro ochranu zvířat v zájmových chovech	13
5.3. Činnost Výboru pro ochranu volně žijících zvířat.....	14
5.4. Činnost Výboru pro ochranu pokusných zvířat	14
6. Závěr	15

Souhrn

PROGRAM OCHRANY ZVÍŘAT Státní veterinární správy České republiky (SVS ČR) je realizován na základě zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, v platném znění (zákon OZT), od 1.7.1993 jako dozorové a preventivní akce okresních a městských veterinárních správ (OVS) k ochraně zvířat. Od zahájení bylo provedeno celkem 83 835 dozorových akcí. V roce 2001 kontrolovalo 352 inspektorů OVS při 12 784 dozorových akcích 30 349 309 zvířat. V chovech hospodářských zvířat, při přepravě, obchodu s nimi, na jatkách a při dalších činnostech bylo evidováno 8188 kontrol, nedostatky byly zjištěny ve 233 případech (postihovaly činnost se 136 436 zvířaty). Podnět ke správnímu řízení byl podán 65 krát. V zájmových chovech bylo provedeno 3 705 kontrol, nevyhovující péče byla přitom zjištěna při 280 kontrolách (postiženo 6 726 zvířat), správní řízení zahájeno ve 176 případech. S využitím informačního systému SVS ČR byly výsledky „Programu OZ“ z OVS pravidelně shromažďovány a hodnoceny SVS ČR a Ústřední komisi pro ochranu zvířat (ÚKOZ) a každé čtvrtletí zveřejňovány.

Celkem byla zjištěna nevyhovující péče v 541 případech (týkala se 144 247 zvířat) a byly podány podněty k 251 správnímu řízení. Podle údajů Ministerstva spravedlnosti ČR bylo v roce 2001 pro týrání zvířat (§ 203 trestního zákona) stíháno 53, obžalováno 37 a odsouzeno 22 osob.

V ČR bylo v roce 2001 k pokusům celkem využito 223 994 zvířat (96 393 laboratorních myší, 39 121 laboratorních potkanů, 8 631 laboratorních králíků atd.).

V Praze proběhlo mezinárodní symposium Evropského centra pro validaci alternativních metod (ECVAM) „Alternatives 2001“ a následně AV ČR spolu s ÚKOZ uspořádala v Brně seminář „Alternativy k pokusům na zvířatech“. Na Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně (VFU) byla uspořádána 8. mezinárodní konference „Ochrana zvířat a welfare“, dále 16. vědecká konference s mezinárodní účastí „Aktuální otázky bioklimatologie“ a proběhly kurzy a zkoušky k získání kvalifikace pro inspektory ochrany zvířat (podle § 26 zákona OZT). Na VFU a na České zemědělské univerzitě v Praze (ČZU) proběhly kurzy k získání kvalifikace ke kontrole a řízení pokusů na zvířatech (podle § 17 zákona OZT). Ve Východočeské zoologické zahradě ve Dvoře Králové nad Labem uspořádala SVS ČR spolu s Nadací na ochranu zvířat, britskou Královskou společností na ochranu zvířat proti krutosti (RSPCA) a ÚKOZ pro inspektory krajských oddělení SVS ČR, pracovníky zoologických zahrad a záchranných stanic seminář „Zoologické zahrady, stanice pro záchrannu zvířat a ochrana volně žijících zvířat“. Spolu s evropskou agenturou TAIEX a odborníky z Eurogroup for Animal Welfare byl uspořádán pracovní seminář „Ochrana zvířat při přepravě“, kterého se zúčastnili pracovníci příslušných ministerstev, inspektoři SVS ČR a zástupci chovatelských svazů, svazů dopravců a nevládních ochranářských organizací. Proběhly 2 semináře pro pracovníky úřadů místní samosprávy „Soužití lidí a zvířat ve městech“. Dále probíhala odborná příprava pracovníků zařízení obcí a členů zájmových organizací k získání kvalifikace pro zabezpečení odchytu toulavých zvířat a péče o ně.

Zástupci ČR se zúčastnili 41. a 42. zasedání Stálého výboru Rady Evropy pro ochranu hospodářských zvířat (T-AP) a člen ÚKOZ se opětovně stal jedním z viceprezidentů tohoto výboru. Nadále probíhaly předvstupní konzultace s orgány Evropského společenství (ES).

V průběhu měsíce srpna a září byla v souladu s usnesením vlády ČR připravena novela zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, kterou ovšem Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, stejně jako nově navržený zákon o zoologických zahradách, nepřijala. Nepodařilo se uplatnit připomínky k vyhlášce o označování zvířat, která legalizuje termické označování (výzehy u koní, vymrazování čísel u zvířat ve farmových chovech jelenovitých). V zákoně č. 499/2001 Sb., mysliveckém zákoně, se podařilo prosadit základní požadavky na ochranu zvířat jako individuů. V závěru roku bylo vydáno „Doporučení ÚKOZ - Podmínky chovu savců v cirkusech“.

Bulletin je prezentován na internetu - <http://www.mze.cz/cz/ukozi> nebo <http://svs.aquasoft.cz>.

1. Úvod

Ochrana zvířat proti týrání je společenským i odborným tématem, které má své podstatné etické aspekty a speciální odbornou náplň. Pro tyto účely je prováděno i toto celoroční hodnocení dále uvedené odborné problematiky. Informace zde uvedené navazují na zveřejňovaný soubor vydávaný jako Informační bulletin SVS ČR od r.1994 Státní veterinární správou ČR.

Trvale zůstává v platnosti, že zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, v platném znění (zákon OZT), ukládá všem osobám v České republice chránit zvířata před týráním a zakazuje všechny formy propagace týrání zvířat. Orgánům ochrany zvířat, tedy Ministerstvu zemědělství (MZe), příslušným státním orgánům včetně Akademie věd ČR (AV ČR), SVS ČR, a zejména Ústřední komisi pro ochranu zvířat (ÚKOZ), bylo uvedeným zákonem uloženo tuto činnost koordinovat, vyhodnocovat a předkládat návrhy k úpravě předpisů.

Vzhledem k tomu, že uvedený zákon platí již devět let, je nezbytné jej modernizovat a stanovit při tom nové požadavky vyplývající jak z mezinárodních předpisů, tak i ze změn, ke kterým došlo v praxi. Podle původního legislativního plánu vlády ČR měl být v pololetí roku 2002 předložen uvedený zákon v novelizované formě. Vládním usnesením byl termín zkrácen, ovšem novela předložená na podzim roku 2001 nebyla Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR pro rozsah novely přijata. Z auditu provedeného v roce 1999 agenturou TAIEX vyplynulo, že ČR velice dobře realizovala na právní úrovni i v praxi obecnou problematiku ochrany zvířat. Bylo však doporučeno neprodleně přistoupit i k převzetí a realizaci směrnic ES, zahrnujících směrnice stanovující minimální standardy pro ochranu telat, prasat a nosnic a normativní požadavky na standardy pro ochranu zvířat při transportu. Nepřijetím novely, která zahrnovala příslušná doplnění zákona a zmocnění k vydání prováděcích předpisů, dochází k určité stagnaci na úseku ochrany zvířat proti týrání, a to nejen na úrovni předpisů, ale i v praxi.

Významnou součástí ochrany zvířat je spolupráce orgánů ochrany zvířat s chovatelskými organizacemi a zájmovými nevládními sdruženími, případně s mezinárodními odbornými a zájmovými organizacemi na ochranu zvířat. Nosným programem mělo být zajišťování informací a osvěty k dané problematice.

V další části hodnotíme podrobněji výsledky dosažené v roce 2001.

Tabulky	Výsledky kontrol podle kategorií zvířat	str. 17
Tabulky	Výsledky kontrol podle druhu činnosti se zvířaty	str. 18
Mapy	Kontroly plnění zákona na ochranu zvířat - 1994 - 2001	str. 19
Grafy	Počty kontrol podle kategorií zvířat (2. pololetí 1993 - 2001) - hospodářská zvířata - zájmová zvířata - zvířata ZOO a cirkusů - nebezpečné druhy zvířat - volně žijící zvířata - laboratorní zvířata	str. 20
Grafy	Počty kontrolovaných zvířat podle kategorií zvířat (2. pololetí 1993 - 2001) - hospodářská zvířata - zájmová zvířata - zvířata ZOO a cirkusů - nebezpečné druhy zvířat - volně žijící zvířata - laboratorní zvířata	str. 21
Grafy	Počty kontrol podle druhu činnosti se zvířaty (2. pololetí 1993 - 2001) - chovy zvířat - obchod se zvířaty - přeprava zvířat - porážky zvířat	str. 22
Grafy	Počty kontrol podle druhu činnosti se zvířaty (2. pololetí 1993 - 2001) - pokusy na zvířatech - výuka na zvířatech - veterinární činnost - útulky pro zvířata	str. 23
Grafy	Počty kontrolovaných zvířat podle druhu činnosti se zvířaty (2. pololetí 1993 - 2001) - chovy zvířat - obchod se zvířaty - přeprava zvířat - porážky zvířat	str. 24

Grafy	Počty kontrolovaných zvířat podle druhu činnosti se zvířaty (2. pololetí 1993 - 2001) - pokusy na zvířatech - výuka na zvířatech - veterinární činnost - útulky pro zvířata	str. 25
Mapy	Uložená opatření při ochraně zvířat - 1994 - 2001	str. 26
Grafy	Doporučená veterinární opatření při péči o zvířata (2. pololetí 1993 - 2001) - hospodářská zvířata - zájmová zvířata - zvířata ZOO a cirkusů	str. 27
Grafy	Podíly porušení zákona č. 246/1992 Sb. (2. pololetí 1993 - 2001) - hospodářská zvířata - zájmová zvířata - zvířata ZOO a cirkusů	str. 28

2. Stručný přehled předpisů ČR ve vztahu k ochraně zvířat

Česká republika je od roku 2000 smluvní stranou pro následující dohody Rady Evropy:

Evropská dohoda o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely, č. 21/2000 Sb.m.s.,

Evropská dohoda o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě, č. 20/2000 Sb.m.s.,

Evropská dohoda o ochraně zvířat v zájmovém chovu, č. 19/2000 Sb.m.s.,

Evropská dohoda o ochraně jatečných zvířat,

Evropská dohoda o ochraně obratlovců používaných pro pokusné a jiné vědecké účely.

Uvedené dohody vytvářejí základ předpisů pro ochranu zvířat i v Evropském společenství a jsou v obecných zásadách i součástí našich předpisů.

Pro přehlednost rozsáhlého souboru předpisů budeme nadále dodržovat jejich rozdělení do dvou základních oblastí na

- a) **přímou ochranu zvířat**, zahrnující ochranu zvířat vymezenou právními předpisy, které definují, zakazují a postihují vlastní týrání zvířat,
- b) **nepřímou ochranu zvířat**, zahrnující ochranu zvířat vymezenou právními předpisy, které upravují zacházení se zvířaty nebo stanoví způsob a podmínky chovu a plemenitby zvířat a péče, tedy předpisy postihující případy, kdy nedochází k týrání zvířat definovanému zvláštním zákonem, ale mohlo by jiným způsobem dojít k poškození zdraví, utrpení nebo narušení pohody (welfare) pro zvířata.

Problematika přímé ochrany zvířat souvisí s následujícími právními předpisy:

- č. 246/1992 Sb. (zákon), na ochranu zvířat proti týrání, ve znění zákona č. 162/1993 Sb., zákona č. 193/1994 Sb., č. 243/1997 Sb., nálezu ÚS č. 30/1998 Sb.,
- č. 75/1996 Sb. (vyhláška), kterou se stanoví nebezpečné druhy zvířat,
- č. 245/1996 Sb. (vyhláška), k provedení paragrafu 5 odst. 3 zákona ČNR č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění zákona č. 162/1993 Sb. a zákona 193/1994 Sb. („ochrana zvířat při porážení“),
- č. 311/1997 Sb. (vyhláška), o chovu a využití pokusných zvířat.

Problematika nepřímé ochrany zvířat při zacházení se zvířaty souvisí s následujícími právními předpisy:

uvádíme pouze v informativním (neúplném) výčtu:

Zdraví zvířat:

- č. 166/1999 Sb. (zákon), o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon),

- č. 286/1999 Sb. (vyhláška), kterou se provádějí ustanovení zákona č. 166/199 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), o zdraví zvířat a jeho ochraně, o veterinárních podmínkách dovozu, vývozu a tranzitu veterinárního zboží, o veterinární asanaci a atestačním studiu,
- č. 287/1999 Sb. (vyhláška), o veterinárních požadavcích na živočišné produkty,
- č. 381/1991 Sb. (zákon), o Komoře veterinárních lékařů České republiky,
- č. 200/1998 Sb. (sdělení), o podepsání Protokolu týkajícího se sanitárních a fytosanitárních opatření a opatření na ochranu zvířat ve vztahu k obchodu k Evropské dohodě zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé.

Chov zvířat:

č. 154/2000 Sb. (zákon), o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon),

č. 471/2000 Sb. (vyhláška), kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění a plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon),

č. 134/2001 Sb. (vyhláška), o označování a evidenci skotu, ovci a koz,

č. 357/2001 Sb. (vyhláška), o označování a evidenci koní, prasat, běžců a zvěře ve farmovém chovu a o evidenci drůbeže, plemenných ryb a včel,

č. 242/2000 Sb. (zákon), o ekologickém zemědělství.

Krmiva :

č. 91/1996 Sb. (zákon), o krmivech, ve znění zákona č. 244/2000 Sb.,

č. 451/2000 Sb. (vyhláška), kterou se provádí zákon o krmivech,

č. 147/1996 Sb. (zákon), o rostlinolékařské péči a o změnách některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 409/2000 Sb.,

č. 40/1997 Sb. (vyhláška), kterou se stanoví podrobnosti zabezpečení ochrany včel, zvěře a ryb při používání přípravků na ochranu rostlin.

Léčiva :

č. 79/1997 Sb. (zákon), o léčivech a o změnách a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 149/2000 Sb., č. 153/2000 Sb., č. 258/2000 Sb.

Návykové látky:

č. 167/1998 Sb. (zákon), o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 354/1999 Sb., č. 117/2000 Sb., č. 132/2000 Sb.

Chemické látky:

č. 157/1998 Sb. (zákon), o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 352/1999 Sb., č. 132/2000 Sb.

Ochrana životního prostředí:

č. 17/1992 Sb. (zákon), o životním prostředí, ve znění zákona č. 123/1998 Sb.,

č. 244/1992 Sb. (zákon), o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 132/2000 Sb.,

č. 388/1991 Sb. (zákon), o Státním fondu životního prostředí, ve znění zákona č. 334/1992 Sb.,

č. 282/1991 Sb. (zákon), o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa,

č. 153/2000 Sb. (zákon), o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a produkty a o změně některých souvisejících zákonů.

Ochrana přírody a krajiny:

č. 114/1992 Sb. (zákon), o ochraně přírody a krajiny, ve znění zákonného opatření č. 347/1992 Sb., zákona č. 289/1995 Sb., nálezu ÚS č. 3/1997 Sb., zákona č. 16/1997 Sb., 123/1998 Sb., č. 161/1999 Sb., 238/1999 Sb., č. 132/2000 Sb.,

č. 395/1992 Sb. (vyhláška), kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., ve znění vyhlášky č. 105/1997 Sb., č. 200/1999 Sb., č. 85/2000 Sb., č. 190/2000 Sb.,

č. 16/1997 Sb. (zákon), o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatření k ochraně těchto druhů a o změně a doplnění zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,

č. 82/1997 Sb. (vyhláška), kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatření k ochraně těchto druhů a o změně a doplnění zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, ve znění vyhlášky č. 264/1998 Sb., redakčního sdělení o opravě chyby v částce 106/1998 Sb.,

č. 115/2000 Sb. (zákon), o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy,

č. 360/2000 Sb. (vyhláška), o stanovení způsobů výpočtu výše náhrady škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy na vymezených domestikovaných zvířatech, psech sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech, včelařském zařízení, nesklichených polních plodinách a na lesních porostech.

Myslivost :

č.499/2001Sb.(zákon), o myslivosti.

Rybářství:

č. 102/1963 Sb. (zákon), o rybářství, ve znění pozdějších předpisů,

č. 103/1963 Sb. (vyhláška), kterou se vydávají prováděcí předpisy k zákonu o rybářství, ve znění pozdějších předpisů,

č. 189/2000 Sb. (vyhláška), kterou se stanoví podrobnosti o předpokladech pro výkon funkce rybářské stráže a o jejich ověřování, vzor služebního odznaku se státním znakem a průkazu rybářské stráže.

Ochrana zdraví lidí:

č. 258/2000 Sb., (zákon), o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

Podnikání - obchod se zvířaty a jejich drezúra:

č. 455/1991 Sb. (zákon), o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů,

č.209/2001 Sb. (nařízení vlády), kterým se stanoví seznam živností, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími odbornou způsobilost stanovenou tímto nařízením,

Ostatní:

č. **71/1967 Sb. (zákon), o správním řízení (správní řád)**, ve znění pozdějších předpisů,

č. **368/1992 Sb. (zákon), o správních poplatcích** vybíraných správními orgány České republiky, ve znění pozdějších předpisů,

č. **200/1990 Sb. (zákon), o přestupcích**, ve znění pozdějších předpisů,

č. 231/1996 Sb. (vyhláška), kterou se stanoví paušální částka nákladu řízení o přestupcích.

č. **140/1961 Sb. (zákon), trestní zákon**, ve znění pozdějších předpisů.

3. Program ochrany pohody zvířat

Činnost k ochraně zvířat proti týrání je vyhodnocována v České republice od roku 1993. Metodologicky vychází jak ze standardních mezinárodních požadavků pro sledování ochrany zvířat, zejména požadavků na kontrolu využití pokusných zvířat, tak i z Metodického návodu SVS ČR č. 2000/01/EPIZ a Metodického návodu SVS ČR č. 2001/04/EPIZ, které byly vydány ústředním ředitelem. Odbornou činnost péče o pohodu a ochranu zvířat proti týrání, zejména metodické řízení dozoru a výkon dozoru ve vyhrazených případech, pravidelné hodnocení činnosti, předkládání opatření a odborných návrhů provádí v rámci SVS ČR odbor ochrany zdraví a pohody zvířat - oddělení péče o pohodu zvířat.

Pro výkon dozoru nad dodržováním povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým a právnickým osobám veterinárním zákonem a zákonem OZT pověřily OVS své inspektory (s kvalifikací podle § 26 zákona OZT).

Hlavní inspektor pro ekologii je pověřen vedením odborného úseku péče o pohodu a dozor nad ochranou zvířat na úrovni OVS. Metodicky tuto činnost řídí, zabezpečuje evidenci akcí v počítačové agendě „Program OZ“, zpracovává plán akcí, vede a archivuje odbornou dokumentaci. Zabezpečuje odeslání dat Informačnímu centru SVS ČR (IC SVS ČR) a podle potřeby a možnosti počítačové agendy „Program OZ“ provádí hodnocení výsledků získaných z příslušné správní oblasti. Konkrétní odbornou a dozorovou činnost v rámci ochrany zvířat proti týrání a péče o pohodu zaměří na ochranu zvířat v zájmových chovech, ochranu volně žijících zvířat a zvířat v zoologických zahradách, cirkusech a podobných zařízeních, ochranu pokusných zvířat, spolupráci se zájmovými chovatelskými a ochranářskými organizacemi, výchovnou a osvětovou činnost na tomto úseku.

Hlavní inspektor pro epizootologii svou konkrétní odbornou a dozorovou činnost v rámci ochrany zvířat proti týrání a péče o pohodu zaměří na ochranu hospodářských zvířat v chovech, při přemístování, na svodech a ochranu zvířat při veterinární činnosti.

Hlavní inspektor pro hygienu potravin a surovin živočišného původu svou konkrétní odbornou a dozorovou činnost zaměří na kontrolu přepravy zvířat na jatky a kontrolu ochrany zvířat při porážení, včetně kontroly rituálních porážek.

Uvedené základní rozdelení odborné a dozorové činnosti v rámci ochrany zvířat proti týrání a péče o pohodu nevylučuje možnost zastupitelnosti inspektorů a výkon jiné než konkrétně metodickým návodem vymezené činnosti.

V některých případech podle možnosti vykonávají dozor nad ochranou zvířat i další inspektoři OVS, např. při činnosti veterinárních hygienických středisek a pohraničních veterinárních stanic. Podmínkou ovšem je, že splňují kvalifikační předpoklady podle § 26 zákona OZT.

Vlastní kontrolní program a četnost dozorových akcí má zohlednit rozdíly mezi činností ve velkých městech a okresech se zemědělskou produkcí, organizačního zabezpečení a dalších odborných specifik příslušné správní oblasti. Odborný rozsah prováděných kontrol vychází z podmínek stanovených platnými předpisy (např. vyhláška č. 245/1996 Sb., vyhláška č. 311/1997 Sb.), je stanoven např. podle druhů zvířat a prováděné činnosti podle zásad uživatelského manuálu „Program OZ“. Prognózování četnosti dozorových akcí a plánování činnosti má vycházet ze stanovených zásad, např. stanoví **v chovech hospodářských zvířat** kontroly ve stájích a ostatních prostorech pro chov (v rybářství apod.) - kontroluje se každoročně 25 % z celkového počtu, jatky včetně porážkových míst – minimálně 1x ročně, zoologické zahrady – 1x ročně, cirkusy a podobná zařízení – vždy při příjezdu na správní území.

Při dozoru nad ochranou v zájmových chovech se chovy (např. psů, koček a terarijných zvířat) kontrolují namátkově, chov nebezpečných druhů zvířat minimálně 1x ročně, obchody se zvířaty v zájmovém chovu minimálně 1x ročně, útulky apod. minimálně 1x ročně. Zvýšenou pozornost se doporučuje věnovat péči o zvířata na výstavách, zařízením pro výkonnostní zkoušky apod.

Dozor nad ochranou volně žijících zvířat zahrnuje např. kontrolu v záchranných stanicích pro hendikepovaná zvířata 1x ročně, myslivecké chovy zvěře (obory, chovy lišek pro norování) 1x za 2 roky, odchyťové akce - při každé akci, zvýšenou pozornost se doporučuje věnovat akcím, při kterých je manipulováno s větším počtem zvířat, odchyty zajíců apod.

Podle metodického návodu se **dozor nad ochranou pokusných zvířat** provádí v uživatelských zařízeních se stabilními prostory 2x ročně, v alternativních pokusných prostorech při schvalování každého projektu pokusů, chovná zařízení 1x ročně, dodavatelská zařízení 1x ročně. Zvýšenou pozornost se doporučuje věnovat při pokusech v alternativních objektech a prostorech, při pokusech s volně žijícími druhy zvířat včetně kroužkování ptáků, zoologických sledování apod.

Pro výše uvedenou činnost OVS stanoví plán. Údaje získané v rámci plánované činnosti se doplňují i o šetření v případech, kdy jsou podána oznámení na porušení zákona. Tyto akce se rovněž evidují v počítačové agendě „Program OZ“.

Při dozorových akcích příslušný hlavní inspektor vychází ze zásad zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění. Vždy zpracovává „Protokol o kontrolním zjištění“, jehož údaje se zaznamenávají podle zásad uživatelského manuálu „Program OZ“ do databází příslušné OVS. Hlavní inspektor pro ekologii OVS pravidelně odesílá data z databází, a to vždy nejpozději do 6. dne následujícího měsíce, do IC SVS ČR v Liberci.

IC SVS ČR zpracovává celostátní přehledy o činnosti na úseku ochrany zvířat proti týrání a péče o pohodu zvířat měsíčně a celoročně, případně zpracovává další analýzy podle požadavků SVS ČR. Využití programu „Datamap“ umožňuje za pomoci kódů katastrálních území činnost lokalizovat do mapy příslušného okresu, regionu nebo celé ČR. Protože využívané katalogy (např. katalog zvířat, katalog stájí atd.) jsou společné pro celý informační systém SVS ČR, lze modifikovaně využívat dat i ve vztahu k programům epizootologickým a hygienickým. V roce 1998 byl doplněn software „Programu OZ“ o další hodnotící prvky, které umožňují přehlednější zpracovávání dat a výsledků. Záměrně došlo k modernizaci formy zpracování této publikace tak, aby ji bylo možné současně publikovat dvojjazyčně v tisku i v elektronické formě, při zachování kompatibility s ostatními informačními materiály zpracovávanými Informačním centrem SVS ČR.

Tabulka	Ochrana zvířat v roce 2001 - přehled závad z kontrol podle zákona č. 246/1992 Sb. (3 strany)	str. 29
Tabulka	Ochrana zvířat v roce 2001 - soudní projednávání § 203 - týrání zvířat	str. 32

4. Dozorová a kontrolní činnost

Od zahájení dozorové činnosti, tj. od 1.7.1993, provedli inspektoři OVS celkem 83 835 dozorových akcí.

V roce 2001 se na území celé ČR podílelo na plnění úkolů dozorové a kontrolní činnosti 352 inspektořů OVS, obvykle při současném plnění dalších odborných úkolů, např. na úseku prevence nárazu, veterinární ekologie a kontroly na jatkách a porážkových místech. Všichni uvedení pracovníci – veterinární lékaři, splňovali kvalifikační předpoklady (podle § 26 zákona OZT). **Celkem bylo v roce 2001 v ČR evidováno 12 784 dozorových akcí ochrany zvířat**, při nichž byly kontrolovány činnosti s více než 30 miliony zvířat. Počet kontrolních akcí se podle předpokladu zachoval v rozsahu, kterého bylo programově dosaženo již v roce 1997. Vzhledem k četnosti populace

zvířat v ČR, zejména vysokým počtům drůbeže a ryb, je přirozené, že v prováděných rozborech bylo nejčetnější zastoupení zastoupení skupinou hospodářských zvířat, ve které bylo kontrolováno více než 27 miliónů zvířat. Při hodnocení údajů je třeba si uvědomit, že vzhledem ke strukturování „Programu OZ“, jsou při numerickém hodnocení některá zvířata, respektive skupiny, kontrolovány opakovaně (např. kontrola stejných hejn drůbeže při chovu, při přepravě a na jatkách) a kontrola se také opakovaně vykazuje i v případech zjištěných nebo odstraňovaných nedostatků. Přehledné mapy ukazují rozsah a územní rozložení dozorových a kontrolních akcí.

Opakuje se situace, že nevyhovující péče (280 případů) a nejvíce přestupků (176) bylo doposud každoročně zjišťováno v zájmových chovech zvířat, tedy v chovech, kde by zvířata měla být držena pro naplnění zájmových aktivit člověka.

K hlubší analýze příčin a k zaměření případních preventivních opatření přispělo zavedení „**vyhodnocování výsledků kontrol podle zákona č. 246/1992 Sb.**“ uvádějící podle kódů údaje o porušení zákona. Kódování v příslušné tabulce je shodné s označením paragrafů, odstavců a písmen zákona OZT. Při posuzování předkládané tabulky je třeba si uvědomit, že nelze porovnávat (např. pro souběžnost několika porušení zákona v jednou chovu) prosté součty z této tabulky s výsledky uváděnými v tabulkách „Výsledky kontrol podle kategorií zvířat“ nebo „Výsledky kontrol podle druhu činnosti se zvířaty“, které byly získány jiným metodickým postupem.

Podle údajů Ministerstva spravedlnosti ČR bylo v roce 2001 pro týrání zvířat (§ 203 trestního zákona) stíháno 53, obžalováno 37 a odsouzeno 22 osob. Celkem ve 251 případech byly předány podněty ke správnímu řízení. Počet podání podnětů se v průběhu posledních let snižuje.

4.1. Dozor v chovech hospodářských zvířat

Rozsah prováděné dozorové činnosti je třeba posoudit ve vztahu k údajům o stavech hospodářských zvířat v ČR. Český statistický úřad uvádí k 1.3.2001 stav skotu celkem 1 582 027 kusů, z toho krav 611 431; prasat celkem 3 593 717 kusů, z toho prasnic 293 303; ovcí celkem 90 241 kusů; koz celkem 28 477 kusů; koní celkem 25 795 kusů; drůbeže celkem 32 043 425 kusů, z toho slepic 11 676 924, hus 127 477, kachen 450 856, krůt 722 955.

V roce 2001 bylo poraženo celkem 355 437 kusů skotu (z toho 12 230 telat) a **4 286 446 prasat**. Úhyny s tím spojené jsou uvedeny v Příloze 12, ze které vyplývá že při dlouhodobém sledování je nepříznivý stav, tedy nárůst případů, zjišťován zejména u prasat. Obdobně jako přeprava na jatky je orgány SVS ČR kontrolována také vnitrostátní i mezinárodní přeprava zvířat. Významným zjištěním je skutečnost, že po zpřísnění kontrolních opatření a režimu přepravy se podařilo snížit počet tranzitovaných hospodářských zvířat, zejména jatečných koní, z 88 646 kusů v předchozím roce na 49 328 v roce 2001. SVS ČR však stále zastává stanovisko, že jatečná zvířata by měla být přepravována jen na nejbližší porážku. Je tak možné zabezpečit vyšší efekt přepravy a snížení ekonomických nákladů, nárazových rizik a především utrpení zvířat.

Příčiny, pro něž byla uložena nápravná opatření, se každoročně opakují. Mají i svůj sezónní charakter a zahrnují nejčastěji nevyhovující podmínky chovu zvířat. K ovlivnění hygieny chovu dochází z různých důvodů, a ty se pak společně s nedostatečnou výživou projevují i na zdravotním stavu zvířat. Byly zjištěny případy, kdy zvířatum nebyla poskytována voda a kdy krmivo nesplňovalo základní metabolické požadavky podle druhu zvířat, jejich kategorie nebo způsobu využití. Např. u dojnic v jarním období byl zjišťován přebytek vlákniny a nedostatek energetických složek krmné dávky. V problematických případech odchovu skotu bylo zjištěno, že pastevní odchov je i u plemen skotu, která byla vyšlechtěna k mléčné produkci, provozován extenzivně bez příslušné péče o zvířata. Narůstá počet případů nedostatečné péče o paznehyt a bohužel přibýly případy zarůstání vazných řetězů, a to nejen u žiru, ale i u dojnic. V 7 případech bylo zjištěno, že technologie nesplňuje ani základní nezbytné podmínky chovu a působí zvířatum utrpení. Proti výskytu ojedinělých případů u jednotlivých koní se nedostatky v hodnoceném roce projevovaly i v chovech s větším stádem (např. 26 achalteckých koní v okrese Děčín, 10 koní a poníků v okrese Rokycany). V chovech drůbeže se vyskytují problémy více v menších chovech než ve velkochovech (klecová technologie nebyla zatím hodnocena podle hledisek stanovených předpisy ES). Nedostatky byly zjišťovány při přepravě drůbeže na jatky nebo při porážení. Nedovolené způsoby porážení byly zjištěny i u ostatních druhů zvířat.

Četnost kontrol, pokud byla hodnocena podle jednotlivých druhů hospodářských zvířat, dokazuje, že rozložení akcí bylo úměrné počtu ustájených zvířat. Nejvíce kontrol bylo provedeno v chovech skotu, naproti tomu vysoké počty kontrolované drůbeže byly získány poměrně nízkým počtem dozorových akcí. Z porovnání počtu kontrolovaných zvířat s počtem kontrol, který je uveden v Příloze 7, vyplývá proporcionalita organizované kontrolní činnosti. Stejně jako při předchozích hodnoceních představovaly největší podíl sledovaného souboru podle počtu zvířat kontroly technologie chovu, porážek a přepravy drůbeže, následované chovy ryb, prasat a skotu. V roce 2001 se počet kontrol při činnostech s hospodářskými zvířaty (např. chov, přeprava, porážení na jatkách), při kterých bylo kontrolováno kolem 28 miliónů zvířat, snížil proti předcházejícímu roku na 8 188 kontrol. V tak velkém souboru to však nepovažujeme za rozhodující.

Mapy	Kontroly chovu zvířat - zákon na ochranu zvířat neporušen - 1994 - 2001	str. 33
Mapy	Kontroly chovu zvířat - zákon na ochranu zvířat porušen - 1994 - 2001	str. 34
Grafy	Chovy hospodářských zvířat - počty kontrolovaných zvířat 2000 a 2001 - počty kontrol 2000 a 2001	str. 35
Mapy	Kontroly vnitrostátní přepravy zvířat - 1994 - 2001	str. 36
Tabulky	Počty kontrolovaných zvířat při vývozu, dovozu a tranzitu v roce 2000 Počty kontrolovaných laboratorních zvířat při vývozu, dovozu a tranzitu v roce 2001	str. 37
Mapy	Kontroly porážek zvířat - 1994 - 2001	str. 38
Mapy	Kontroly rituálních porážek zvířat - 1994 - 2001	str. 39
Grafy	Úhynty skotu, telat a prasat na jatkách (1993 - 2000) - úhynty při přepravě na jatky - úhynty při ustájení na jatkách	str. 40

4.2. Dozor v zájmových chovech

Při dozorových akcích v zájmových chovech bylo provedeno 3 705 kontrol . K tomu je však třeba ještě připočítat **438 kontrol provedených v chovech nebezpečných druhů zvířat**, přitom bylo kontrolováno kolem 2 150 000 zvířat chovaných v zájmových chovech, v chovech nebezpečných druhů zvířat nebo v obchodech s nimi. Nápravná opatření byla uložena ve 280 případech, tj. v 6,3 % případů, a týkala se 6 726 zvířat. Ve 176 případech byl podán podnět ke správnímu nebo trestnímu řízení.

Nejčastěji, ve 117 případech, byly zjištěvaným nedostatkem nevyhovující podmínky chovu. K omezování výživy a napájení došlo v dalších 72 případech, nedostatečně veliký a nevhodně upravený prostor nebo „uvázání u boudy“ se týkalo 33 případů, ve 26 případech byl zjištěn stres a zoohygienické závady atd. . Prakticky každá OVS uvádí alespoň jeden takový případ.Těchto přestupků se nejčastěji dopouštěly osoby, které drží psy, stejně tak i majitelé koní pro zájmovou činnost, dále chovatelé králíků a drůbeže. K utrpení zvířat v řadě případů došlo i proto, že občané nedodržují ustanovení § 13 zákona OZT a zvířata dostatečně nezabezpečují proti úniku. Ke konfliktním situacím docházelo i po napadení osob nebo zvířat toulavými psy.

V útlucích pro zvířata v nouzi bylo provedeno 214 kontrol a bylo kontrolováno 10 182 zvířat, převážně psů. Nevyhovující péče byla zjištěna ve 14 případech a týkala se 329 zvířat. Ve dvou případech bylo nezbytné řešit situaci ve správném řízení. Častým nedostatkem je nesprávně vedená evidence zvířat. Výdej zvířat mnohde komplikuje z právního pohledu neoprávněná snaha některých členů zájmových ochranářských sdružení o kontrolu podmínek chovu u občanů, kteří si zvířata přebírají do náhradní péče. Problémem jsou chovy zvířat, ve kterých se občané snaží poskytnout ochranu náhodně získaným zvířatům. Mnohdy však v takových chovech nejsou splněny ani základní podmínky, jejich provozovatelé nedovedou odhadnout náklady spojené s touto péčí, a proto dochází ke konfliktním situacím, včetně nákažových rizik pro zvířata a ohrožení zdraví lidí (shromažďování a předávání zvířat neznámého původu bez podmínek karantény a provedení povinného očkování proti vzteklině). Kontroly v uvedených případech byly prováděny podle metodického návodu č. 2000/05/EPIZ „**Veterinární podmínky pro zřizování, provoz a kontrolu útulků a obdobných zařízení**“.

Ve spolupráci s orgány ochrany životního prostředí byly zpřísněny kontroly a evidence. V zájmových chovech **nebezpečných druhů zvířat** bylo provedeno 438 kontrol a počet zvířat, jichž se kontroly týkaly, stoupal na 6 726 zvířat. V 19 případech byla uložena nápravná opatření a správní řízení se týkalo 8 případů . V roce 2000 se prodej zvířat pro zájmové chovy a drezúra cirkusových zvířat staly živnostmi s požadavkem na splnění kvalifikačních předpokladů. Inspektori OVS upozorňovali živnostenské úřady na případy, kdy tento požadavek nebyl dodržen. Přechodné období uváděné uvedeným předpisem bude končit v roce 2003. K získání kvalifikace jsou připravovány

kurzy; paradoxní je, že orgány ochrany zvířat nemají možnost kontroly jejich náplně ani odborné úrovně. V Institutu pro celoživotní vzdělávání VFU dále probíhala i v roce 2001 odborná příprava pracovníků zařízení obcí a členů zájmových organizací k získání kvalifikace pro zabezpečení odchytu toulavých zvířat a péče o ně. Pro pracovníky místní samosprávy (převážně městských a obecních úřadů) byly uspořádány 2 semináře „Soužití lidí a zvířat ve městech“ se zaměřením na činnost útulků a možnosti regulace populace synantropních zvířat. Nadace na ochranu zvířat předložila „Program k ochraně a regulaci populace koček“.

Mapy	Kontroly obchodů se zájmovými zvířaty - 1994 - 2001	str. 41
Mapy	Kontroly veterinární činnosti - 1994 - 2001	str. 42
Mapy	Kontroly útulků pro zvířata - 1994 - 2001	str. 43

4.3. Dozor nad péčí o volně žijící zvířata

Dozorových akcí bylo na tomto úseku provedeno 178 a bylo při nich kontrolováno 71 869 zvířat. Nápravná opatření byla uložena v 5 případech, ve dvou případech byl dán podnět ke správnímu řízení. Orgány dozoru se podílely na vyšetřování případů pytláctví zvěře i ryb, včetně nedovoleného použití elektrických agregátů. **V zoologických zahradách, cirkusech a podobných zařízeních bylo provedeno 116 kontrol**, při kterých bylo kontrolováno 9 986 zvířat.

K „Doporučení ÚKOZ - Podmínky chovu savců volně žijících druhů v zajetí“, které stanoví pro uvedené druhy prostorové nároky, nároky na výživu, manipulaci při odchytu atd., bylo vydáno v závěru roku další „Doporučení ÚKOZ - Podmínky chovu savců v cirkusech“. Metodickým návodem SVS ČR je upravena i veterinární kontrolní činnost v uvedených zřízeních. V Zoologické zahradě ve Dvoře Králové nad Labem uspořádala SVS ČR spolu s Nadací na ochranu zvířat, britskou Královskou společností na ochranu zvířat proti krutosti (RSPCA) a ÚKOZ pro inspektory krajských oddělení SVS ČR, pracovníky zoologických zahrad a záchranných stanic seminář „Zoologické zahrady, stanice pro záchrannu zvířat a ochrana volně žijících zvířat“. Z jednání vyplynulo, že oba uvedené materiály byly odborníky i zástupci zájmových ochranářských organizací příznivě přijaty. Podle provedených kontrol všech 15 českých zoologických zahrad podmínky zveřejněné v minulém roce splňuje a řídí se jimi. Ve spolupráci se zájmovými organizacemi a zoologickými zahradami byly řešeny případy závad při chovu medvědů se snahou přispět ke zlepšení jejich podmínek.

4.4. Dozor nad chovem a využitím pokusních zvířat

V ČR bylo v uvedeném roce použito k pokusům celkem 223 994 zvířat (96 393 laboratorních myší, 39 121 laboratorních potkanů, 8 631 laboratorních králíků atd.). Ve srovnání s minulými lety byl zaznamenán vyšší podíl alternativních metod pokusu a pokles počtu pokusních zvířat. **Dozorových akcí v zařízeních pro laboratorní zvířata bylo provedeno 177**. Při 161 kontrolách pokusů na zvířatech bylo evidováno 146 678 kontrolovaných zvířat. Výuka s použitím zvířat byla kontrolována 40krát. Při kontrolách v chovech laboratorních zvířat byla uložena opatření k dodržování stanovených zásad karantény a změn technologických postupů. V jednom případě (Zlín) byly zjištěny a řešeny nevyhovující podmínky pro provádění pokusu na hospodářských zvířatech – ovcích.

Orgány veterinární správy prováděly kontroly veterinárních podmínek zařízení pro provádění pokusu na zvířatech. Na jednotlivých pracovištích v roce 2001 podle vyhlášky č. 311/1997 Sb., o chovu a využití pokusních zvířat, posuzovali odborní posuzovatelé ÚKOZ podmínky pro udělení akreditace pro uživatelské zařízení, nebo podmínky pro vydání osvědčení pro chovné nebo dodavatelské zařízení. ÚKOZ během roku udělila 62 rozhodnutí o udělení akreditace a 13 rozhodnutí o vydání osvědčení. Podle uvedené vyhlášky musí od 1.1.2001 mít všechna pracoviště, která provádějí pokusy na zvířatech, akreditaci. Všichni pracovníci, kteří řídí a kontrolují pokusy na zvířatech musí splňovat kvalifikaci podle § 17 zákona OZT. Laboratorní zvířata smějí být dodávána pouze z chovných a dodavatelských zařízení s osvědčením. Základní informace včetně materiálů potřebných k získání akreditace nebo osvědčení jsou zveřejněny na internetové stránce: <http://www.mze.cz/cz/ukozi>.

V rámci celoživotního vzdělávání uspořádaly VFU a ČZU další kurzy pro pracovníky, kteří mají řídit a kontrolovat pokusy na zvířatech (§ 17 zákona OZT). Dva obdobné kurzy byly uspořádány také pro technický personál uživatelských zařízení.

Mapy	Kontroly pokusů se zvířaty - 1994 - 2001	str. 44
Mapy	Kontroly výuky na zvířatech - 1994 - 2001	str. 45
Tabulka	Počty a druhy zvířat použitých v pokusech (1994 - 2001)	str. 46
Tabulka	Počty a druhy zvířat použitých v pokusech podle rezortů - 2001	str. 47
Tabulka	Počty zvířat použitých v pokusech pro vybrané účely v roce 2001	str. 48
Tabulka	Počty zvířat použitých v pokusech zabývajících se nemocemi a poruchami v roce 2001	str. 49
Tabulka	Počty zvířat použitých v pokusech pro vybrané účely na ochranu člověka, zvířat a životního prostředí před jedovatými látkami nebo pro jiné vyhodnocení bezpečnosti v roce 2001	str. 50
Grafy	Počty zvířat použitých v pokusech (1994 - 2001) - myš laboratorní - potkan laboratorní - morče domácí - králík domácí - pes domácí - kočka domácí	str. 51
Grafy	Počty zvířat použitých v pokusech (1994 - 2001) - prase domácí - hovězí dobytek - ovce a kozy - ptáci - ryby - celkem zvířata	str. 52
Grafy	Podíly zvířat použitých v pokusech (1996 - 2001)	str. 53

5. Činnost Ústřední komise pro ochranu zvířat

Složení ÚKOZ v roce 2001:

Předseda: neobsazená funkce

Členové komise pracovali v jednotlivých výborech, jejichž předsedové byli místopředsedy ÚKOZ :

Výbor pro ochranu hospodářských zvířat:

Předseda výboru : MVDr. Jiří Dousek

Členové: Mgr. Ing. Karel Hron

Ing. Dita Michaličková

JUDr. Jana Prchalová

Doc. MVDr. R. Sovják, CSc.

Ing. Josef Zatloukal

Ing. Jiří Zedníček

- SVS ČR, oddělení péče o pohodu zvířat

- Ministerstvo vnitra - Prezidium policie ČR

- ČSOP - Společnost pro zvířata

- Ministerstvo životního prostředí

- Ministerstvo zemědělství, viceprezident T-AP RE

- Ministerstvo dopravy a spojů

- Agrární komora ČR

Výbor pro ochranu zvířat v zájmových chovech:

Předseda výboru : MVDr. Jan Šimr

Členové: Zbyněk Laube

Radovan Valeš

Ing. Zdeněk Burda, CSc.

- Komora veterinárních lékařů

- Český svaz chovatelů

- Liga na ochranu zvířat

- ÚKOZ, tajemník

Výbor pro ochranu volně žijících zvířat:

Předseda výboru:	RNDr. Dana Holečková	- Unie českých a slovenských zoo
Členové:	Mgr. Pavel Hlavička, CSc.	- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
	Mgr. Marie Zelená	- Ministerstvo životního prostředí
	Ing. František Havránek, CSc.	- Ministerstvo zemědělství (myslivost)
	Věra Aladzasová	- Unie stanic pro záchrannu živočichů

Výbor pro ochranu pokusných zvířat:

Předseda výboru :	Doc. Ing. Lukáš Jebavý, CSc.	- Ministerstvo průmyslu a obchodu
Členové:	MUDr. Adriena Hammerová	- Ministerstvo zdravotnictví
	Ing. Iva Pipalová	- Společnost pro vědu o laboratorních zvířatech
	MVDr. Stanislav Špelda	- Ministerstvo obrany
	Prof. MUDr. H. Tlaskalová, DrSc.- Akademie věd ČR, Nár. platforma pro alt. metody	

Sekretariát ÚKOZ:

Tajemník	Ing. Zdeněk Burda, CSc.
Právník:	JUDr. Zuzana Bílková (v 2. pololetí funkce nebyla obsazena)
Informatik:	Ing. Jiří Novák
Referent:	Dana Hipmanová

V uvedeném složení se v průběhu roku 2001 sešli členové ÚKOZ na 7 plenárních zasedáních. Převažující náplní těchto zasedání byla schvalovací řízení k udělování akreditací pro uživatelská zařízení a vydávání osvědčení pro chovná a dodavatelská zařízení s pokusnými zvířaty, dále schvalovací řízení řádů chovu (převážně kynologických klubů). Odborná problematika vycházela i z námětů mezinárodních orgánů (především T-AP RE, TAIEX, ES), další projednávaná problematika souvisela s odbornými problémy vyplývajícími z činnosti jednotlivých výborů.

Program ochrany zvířat - hodnocení bylo do pololetí prováděno čtvrtletně, od pololetí byly zprávy o plnění předkládány IC SVS ČR měsíčně.

Členové a pracovníci ÚKOZ se podíleli na novelizovaném vydání publikací - učebních textů VFU:

VEČEREK, V.- DOUSEK, J.- BURDA, Z.- VEČERKOVÁ, E.- SÝKOROVÁ, I.

Ochrana zvířat

VEČEREK, V.- BURDA, Z.- DOUSEK, J.- NOVÁK, J.- VEČERKOVÁ, E.

Ochrana zvířat v právních předpisech Evropské Unie

V závěru roku bylo vydáno „Doporučení Ústřední komise pro ochranu zvířat - Podmínky chovu savců v cirkusech“ editori: HOLEČKOVÁ, D.- DOUSEK, J.

5.1. Činnost Výboru pro ochranu hospodářských zvířat

Výbor pro ochranu hospodářských zvířat (VOHZ) projednával své úkoly v roce 2001 na šesti zasedáních (45. – 51.). Předseda zpracovával k jednání písemné podklady. Připomínky k programu zasedání a podklady k plnění úkolů zasílali členové většinou před zasedáním písemně. Začátkem roku byl MVDr. Šimr zvolen předsedou výboru pro ochranu zvířat v zájmových chovech a přešel pracovat jako člen uvedeného výboru. Do VOHZ přešla z VOVŽZ na vlastní žádost Ing. Michaličková. I když zejména v posledním čtvrtletí roku byla mimo Ing. Zedníčka účast členů na zasedáních výboru jen minimální, je možné konstatovat, že stanovené úkoly byly splněny.

Příprava novely zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání

Podle rozhodnutí ÚKOZ předseda společně se členy připravili v 1. čtvrtletí návrhy vyhlášek o chovu skotu, prasat a nosnic, vyhlášku o podmínkách transportu zvířat a ochraně zvířat při porážení, do kterých byly zapracovány zásady směrnic ES. Současně byl podán návrh na minimální změnu stávajícího zákona ve smyslu zmocnění MZe k vydání uvedených vyhlášek.

Na základě projednání se zástupci SVS ČR a ředitelem legislativního a právního odboru MZe přepracoval předseda návrh vyhlášky do návrhu textu odpovídajícího nařízení vlády.

Počátkem měsíce srpna však vydala vláda ČR pokyn k urychlení legislativního procesu s tím, že návrhy novel řady zákonů (včetně zákona č. 246/1992 Sb.) musí být předloženy do konce srpna. Podle shromážděných připomínek ke stávajícímu zákonu na ochranu zvířat shromážděných ÚKOZ byl Dr. Douskem a členy výboru připraven v novelizačním řízení do 6.8.2001 základní odborný návrh textu novely v paragrafovém znění. Tento návrh byl upraven pracovníky legislativního a právního odboru ministerstva zemědělství. Ve vnitřním zkráceném připomíkovém řízení byl důraz kladen podle úkolu pana ministra na to, aby text obsahoval zejména ustanovení

nezbytných směrnic ES pro ochranu zvířat chovaných pro hospodářské účely a aby byly převzaty podmínky směrnic pro přepravu zvířat v souladu s předpisy ES. Potom v období do 23.8.2001 byl předložen návrh novely na 66 připomínkových míst, z nichž reagovalo přes 20 účastníků (včetně nevládních organizací), kteří v meziresortním připomínkovém řízení předložili více než sto připomínek. Po projednání a dopracování přijatých 107 změn a připomínek byl návrh novely včetně důvodové zprávy předložen panu ministru 3.9.2001.

Připomínkování nových nebo novelizovaných předpisů

Výbor projednal připomínky k 26 návrhům nových nebo novelizovaných předpisů, jejich výběr však nebyl systematický a mnohé z nich se dostaly ke zpracování připomínek ve velmi krátkém termínu. Výsledky přijetí připomínek ÚKOZ navrhovateli, a zda je MZe vůbec navrhovatelům zaslalo, není zpětně ÚKOZ známo.

K návrhu vyhlášky č. 357/2001 Sb., o označování koní, ovcí, koz a zvířat ve farmových chovech, ÚKOZ uplatňovala od počátku výhrady k termickému značení zvířat (výžehy a vymrazování). Přes příslib v meziresortním řízení nebyly tyto připomínky respektovány, a ÚKOZ proto informovala o svém stanovisku opakovaně pana ministra a legislativní úřad vlády ČR.

Spolupráce s RE (T-AP)

41. zasedání T-AP RE se zúčastnil předseda VOHZ a Doc. Sovják, který byl opětne na 42. zasedání zvolen viceprezidentem výboru T-AP RE.

Problémem kvalifikovaného přístupu k projednávaným materiálům spočívá v tom, že MZe dosud neprojednalo návrh ÚKOZ k postupu při projednávání materiálů RE. Připomínky odborných zájmových organizací, výzkumných pracovišť a univerzit tak jsou zpracovávány jen na základě dobrovolnosti a případné snahy reagovat na výzvu VOHZ, který zaslal návrh připravovaného předpisu.

Spolupráce s EU (TAIEX a EUROGROUP)

Spolu s uvedenou agenturou a nevládní organizací byl ve spolupráci MDS, MZe a SVS ČR uspořádán pro pracovníky obou jmenovaných ministerstev a MŽP, inspektory KO SVS ČR, zástupce svazů dopravců, zástupce chovatelských svazů, pracovníky výzkumu a zástupce nevládních organizací (NGO) pracovní seminář „Ochrana zvířat při transportu“. Přednášeli přední odborníci EU a všem účastníkům byl předán instruktážní publikace a videoprogram s odbornou náplní ochrany zvířat při přepravě.

VIII. mezinárodní konference Ochrana zvířat a welfare 2001

Předseda VOHZ byl odborným garantem a podílel na organizační přípravě uvedené konference, za VOHZ byly publikovány 2 referáty.

Různé

Seminář k etologickým tématům se neuskutečnil (byl odložen vzhledem k mimořádným opatřením v souvislosti s teroristickým útokem v USA). Předseda VOHZ se zúčastnil aktivně semináře „Moderní metody chovu králíků“, při kterém byl projednán návrh Doporučení pro ochranu ve farmových chovech králíků T-AP- RE“. Nepodařilo se dokončit jednání s ČACHP, ŠCHOK a dalšími svazy, které nepředložily ani návrhy řádů. K problematice welfare zvířat členové VOHZ přispěli do 15 publikací.

5.2. Činnost Výboru pro ochranu zvířat v zájmových chovech

Zhruba od poloviny roku 2001 se naplno rozběhl proces schvalování chovatelských, zápisních, bonitačních a kárnných řádů jednotlivých klubů, sdružených v ČMKU. Výbor v letošním roce doporučil plénu ke schválení řády 24 chovatelských klubů, naopak řády 6 klubů byly vráceny předkladatelům s připomínkami.

Výbor pro ochranu zvířat v zájmových chovech (VOZZCH) řešil problematiku poštovních holubů. Letový řád, jako základní dokument pro závody poštovních holubů, byl připomínkován a je připraven ke schválení na celostátní konferenci holubářů počátkem roku 2002.

Jednotlivé stížnosti občanů týkající se např. životních podmínek psů v útlcích, odchytu toulavých koček, nebo záchranných stanic hendikepovaných živočichů byly řešeny ve spolupráci buď prostřednictvím oddělení pro pohodu zvířat SVS ČR, nebo přímo s místně příslušnými OVS.

VOZZCH navázal spolupráci s obecními zastupitelstvy některých měst při řešení problematiky toulavých a opuštěných zvířat. Nejužší spolupráce byla navázána s městem České Budějovice.

Společně s ČMKU se členové výboru aktivně podíleli na připomínkování a ovlivňování předkládaných textů navrhovaného zákona o chovu psů. Dr. Šimr se zúčastnil semináře ve Wolfsburgu, věnovaného problematice chovu tzv. nebezpečných plemen psů v SRN. Ing. Burda se aktivně účastnil semináře o chovu psů na půdě Poslanecké sněmovny.

Výbor se spolupodílel na vytváření návrhu novely zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.

5.3. Činnost Výboru pro ochranu volně žijících zvířat

Výbor pro ochranu volně žijících (VOVŽZ) zvídí se v roce 2001 sešel na 6 zasedáních. Pokračoval v práci na Doporučení ÚKOZ - Velikost prostor a jejich základního vybavení pro vybrané druhy zvířat v zájmových chovech, a to zadáním zpracování textu publikace týkající se plazů českým autorským týmem a práce na odborném posouzení tohoto textu a příprava pro tisk v roce 2002.

Doporučení ÚKOZ - Podmínky chovu savců v cirkusech: získání 2 materiálů ze SRN a Rakouska, jejich odborné posouzení, dopracování německého materiálu pro potřeby ČR a jeho vydání.

Po dlouhé době byla dořešena problematika chovu sokolnických dravců - předložením řádu chovu dravců a sov v péči člověka plénu ÚKOZ ke schválení.

Významnou činností VOVŽZ byla i práce na návrhu zákona o zoologických zahradách, oponování návrhů MŽP a zpracování pozemkovacího návrhu, projednání jeho předložení poslanci, k němuž ale bez zavinění ÚKOZ nakonec nedošlo.

Výbor se spolupodílel na vytváření návrhu novely zákona č. 246/1992 Sb. - zpracování všech připomínek týkajících se volně žijících zvířat.

Práce na novém mysliveckém zákoně - problematika volně žijících zvířat, oslovení poslaneckých klubů Poslanecké sněmovny.

VOVŽZ se zabýval řešením problematiky pokusů na volně žijících zvířatech, zatím tato problematika nebyla dokončena.

Jednání o rekvalifikačních kurzech pro chovatele exotických zvířat podle živnostenského zákona.

Zpracování výzvy k regulaci populace hnědých medvědů v zajetí, jednání se zástupci organizace Bratr medvěd.

Vyřizování přidělené korespondence (dotazů, podnětů) a metodická pomoc v oblasti ochrany volně žijících zvířat.

Průběžné řešení aktuálních problémů, například vydání stanoviska ke slintavce a kulhavce.

5.4. Činnost Výboru pro ochranu pokusných zvířat

Schůze výboru pro ochranu pokusných zvířat (VOPZ) se konaly jednak pravidelně před plenárními zasedáními ÚKOZ, jednak podle potřeby v mezidobí. Odborná spolupráce a vzájemná informovanost jednotlivých členů byla průběžně udržována osobním kontaktem na pracovištích. Úkoly VOPZ dané plánem činnosti na rok 2001 byly splněny.

Hlavní pozornost byla zaměřena na akreditace uživatelských zařízení a na udělování osvědčení pro chovná a dodavatelská zařízení vzhledem k tomu, že v roce 2001 mohla již podle vyhlášky č. 311/1997 Sb., o chovu a využití pokusných zvířat, vykonávat činnost pouze akreditovaná uživatelská zařízení, resp. chovná a dodavatelská zařízení, která již získala osvědčení.

Tato práce je stěžejní náplní činnosti výboru, což je možno ilustrovat následujícími údaji:

Do konce roku 2001 byla stanovenými komisemi provedena akreditační řízení v 88 uživatelských zařízeních (z toho v roce 2001 ve 28, což představuje v průměru více než dvě akreditace měsíčně). Z těchto řízení byla akreditace udělena 80 pracovištěm. Dalších 6 pracovišť je navrženo ke schválení ÚKOZ. Dvěma pracovištěm nebyla akreditace udělena. Na dvou pracovištích řízení dosud probíhá. Dalších 22 žádostí bylo stornováno, většinou proto, že pracoviště nebyla schopna splnit zákonné podmínky a pokusy na zvířatech ukončila. Úspěšně proběhlo první reakreditační řízení na přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

Řízení v chovných a dodavatelských zařízeních byla provedena na 36 pracovištích. Z nich 17 obdrželo osvědčení (z toho v roce 2001 tři), dvě pracoviště osvědčení nedostala. Dalších 16 žádostí bylo stornováno.

Byl připraven a vydán metodický pokyn pro reakreditace uživatelských zařízení a udělování dalších osvědčení pro chovná a dodavatelská zařízení.

Další významnou oblastí činnosti byly kurzy pro vysokoškolské pracovníky podle § 17 zákona č. 246/1992 Sb. Počet těchto kurzů v roce 2001 byl následující: Tři kurzy zorganizovalo školící centrum VFU Brno a dva kurzy ČZU Praha. Tři členové VOPZ působili v těchto kurzech jako lektori.

Dále proběhlo pět kurzů pro laboranty a ošetřovatele podle § 23 vyhlášky MZe č. 311/1997 Sb., o chovu a využití pokusných zvířat (jeden ve Fyziologickém ústavu AV ČR Praha, dva zorganizovala VFU Brno, jeden

Vojenská lékařská akademie JEP Hradec Králové a jeden se konal pod patronátem BioTest, s.r.o. Pardubice v Ústupkách u Seče). Rovněž v těchto kurzech působili tři členové VOPZ jako lektori.

Průběžně probíhala odborná spolupráce se Společností pro vědu o laboratorních zvířatech ČR. Tři členové VOPZ byli zároveň členy Rady SVLZ.

Všichni členové VOPZ působili též jako členové příslušných státních orgánů (rezortních komisí pro ochranu zvířat - RKOZ), z nich dva jako předsedové těchto komisí. VOPZ zpracoval seznam členů jednotlivých komisí s kontaktními adresami, což by mělo umožnit přímou komunikaci mezi VOPZ a RKOZ v potřebných případech.

Zvýšená pozornost byla věnována využívání alternativních metod. Byla založena **národní platforma pro alternativní metody** se zastoupením ÚKOZ. Mimořádnou a velmi úspěšnou akcí, na jejíž organizaci se VOPZ přímo podílel, byla mezinárodní konference Evropského centra pro validaci alternativních metod (ECVAM) „**Alternatives 2001**“, která se konala v Praze ve dnech 5. - 6.6.2001 za účasti řady předních evropských odborníků na využití alternativních metod. Rovněž byla získána řada písemných materiálů o této problematice. Proto následně AV ČR spolu s ÚKOZ uspořádala v Brně 28.6.2001 seminář „**Alternativy k pokusům na zvířatech**“.

Dva členové VOPZ se zúčastnili zasedání **3. pracovního setkání výboru Rady Evropy pro přípravu multilaterální konzultace členských zemí RE k Evropské dohodě o ochraně obratlovců používaných pro pokusné a jiné vědecké účely (ETS 123) 28.5.- 2.6.2001 ve Štrasburku**. Na programu byla revize Dodatku A této Dohody. Projednány byly připomínky všech členských zemí a pozorovatelských organizací k tomuto dodatku, zejména týkajících se podmínek prostředí pro jednotlivé druhy pokusných zvířat a zacházení s pokusnými zvířaty. Došlo k výměně řady materiálů týkajících se této problematiky. Účastníkům byly prezentovány výsledky nášeho Programu ochrany zvířat, který byl vysoce kladně hodnocen.

Členové výboru se rovněž aktivně zúčastnili semináře „Establishment and Functioning of Animal Welfare Councils in the Candidate Countries“, pořádaného agenturou TAIEX na Ministerstvu zemědělství ČR dne 7.11.2001.

6. Závěr

Při hodnocení výsledků PROGRAMU OCHRANY ZVÍŘAT je třeba uvést, ve shodě s mezinárodními autoritami, že od roku 1992 v České republice bezesporu došlo k obecnému zlepšení podmínek pohody a ochrany zvířat. V souvislosti s transformací zemědělství byla řada nevyhovujících farem zrušena nebo změnila technologie např. v chovu skotu se změnila technologie chovu na převážně volné ustájení, došlo ke změně v technologii odchovu telat atd. Svazy a organizace chovatelů vydaly v souladu s podmínkami evropských předpisů své „Rády chovu“ a jejich členové využívají v nich poskytnuté informace a řídí se jimi. V péči o zájmová zvířata došlo ke zvýšení jejich počtu, což přineslo nejen pozitivní efekt, ale ve vztahu k regulaci populace i nové nároky. V období před platností zákona OZT existovalo zařízení podobné útulků pouze v Praze. V současnosti existuje v České republice více než 50 útulků pro zvířata v nouzi a jejich kapacita je považována za nedostatečnou. Samozřejmě to navozuje i otázku o odpovědném vztahu člověka ke zvířeti, které chová pro svou zálibu, a otázky další, o vhodnosti chovu psů ve městech, riziku chovu některých plemen atd. Je třeba uvést, že v našich zoologických zahradách se nejen podle našich názorů, ale i podle zahraničních expertů, daří naplňovat mezinárodní standardy v péči o zvířata a jejich pohodu. Naopak v novém společenském prostředí se rozšířily soukromé chovy exotických zvířat, včetně velkých šelem, které splňují podmínky obvykle jen při počátečním nadšení podnikatele a po určité době často vedou vlivem zevšednění, ztrátě zájmu a ústupů od módního nápadu k utrpení zvířat. V záchranných stanicích pro hendekepovaná zvířata stoupá odborná úroveň personálu a přes určité obtíže se situace rok od roku zlepšuje. Prakticky úplné převzetí evropských předpisů do naší legislativy se podařilo v ochraně pokusných zvířat. Zatím je nezbytné v některých případech používat zvířata k pokusům, ale výsledky uvedené v předkládané publikaci prokazují, že od roku 1994 poklesl počet původně evidovaných pokusných zvířat v ČR z 559 568 na 223 994 v roce 2001.

Rozbor výsledků plnění "Programu OZ" za období od roku 1993 do roku 2001 při porovnání činnosti za posledních pět let ukazuje, že se počet dozorových akcí stabilizuje. Výsledky ukazují na určitý relativní pokles uložených nápravných opatření a případu řešených ve správním a trestním řízení. Při hodnocení předložených údajů je třeba stále připomínat, že relativně nízké až mezní procentické vyjádření, při sledovaném souboru kolem 30 milionů zvířat, představuje v reálných údajích značné počty zvířat, která trpěla a jednání člověka pro ně mělo mnohdy tragické následky. Významné pro hodnocení tohoto stavu je i to, že v absolutních číslech se v uvedeném období posledních let počty poškozených zvířat liší jen minimálně. Proto nadále zůstává uplatňovanou zásadou, že je třeba předcházet jakémukoliv týrání i jednotlivých zvířat.

Musíme opakovat konstatování, že situaci by zlepšilo pružnější a důslednější projednávání přestupků a správních deliktů obcemi i profesními (KVL) a chovatelskými zájmovými organizacemi. V hodnoceném roce nelze

doložit ani zlepšení systému výchovy a informovanosti o ochraně zvířat - nejen dětí a mládeže, ale i dospělých. Totéž lze uvést i o veřejných sdělovacích prostředcích, které místo výchovných pořadů preferují senzační zprávy a realitě neodpovídající zábavnou produkci „o zvířatech“.

Zlepšení podmínek zvířat, včetně podmínek pro zpřísnění kontroly a dozorových akcí, může přinést v období, kdy je po dobu devíti let uplatňován v současnosti již přežitý zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, teprve zařazení konkrétních parametrů do této nebo do nově vydané naší právní normy. Tento požadavek byl opakovaně předkládán orgány ES i našimi orgány ochrany zvířat a byl i součástí obsahu předkládané novely zákona OZT. Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR nepřijatá novela zahrnovala např. ustanovení konkrétních podmínek pro minimální standardy při ochraně hospodářských zvířat a konkrétní podmínky pro přepravu zvířat a mohla alespoň do doby vstupu naší země do ES řadu problémů řešit.

Z rozboru výsledků vyplývají tato opatření:

- SVS ČR v souladu se zákonem OZT a jeho prováděcími předpisy a veterinárním zákonem č. 166/1999 Sb. A prováděcími předpisy a zejména zákonem č. 499/2001 Sb., o myslivosti bude novelizovat a vydá nový „Metodický návod, kterým se stanoví podmínky pro farmové chovy“, případně další metodické návody souvisejících s ochranou zvířat,
- SVS ČR seznámí s výsledky dozorové činnosti další orgány ochrany zvířat a navrhne další vzájemnou koordinaci činnosti,
- při novele legislativy budou uplatňovány požadavky sjednocení zásad s legislativou EU; zejména se Směrnicí EU k přepravě zvířat (91/628/EEC), a Směrnicemi stanovujícími minimální standardy pro ochranu telat (91/629/EEC a 97/2/EC), prasat (2001/88/EC) a nosnic (1999/74/EC),
- vzhledem k přípravě organizačních změn – vznik KO SVS ČR - bude koncepčně řešeno zabezpečení dozoru nad ochranou zvířat a jejich pohody,
- SVS ČR vyhodnotí „Program OZ“ na poradách hlavních inspektorů OVS,
- inspektori OVS budou na daném úseku spolupracovat s občany, zájmovými sdruženími občanů, chovateli i orgány státní správy ke zlepšení situace v ochraně zvířat,
- bude využíváno informací a osvětová činnost bude poskytována pro potřeby občanů i chovatelů.

* * * * *

Informace o ochraně zvířat jsou poskytnuty na internetu :

ÚKOZ
SVS ČR

<http://www.mze.cz/cz/ukoza>
<http://svs.aquasoft.cz>

Technická příprava publikace:
Informační centrum SVS ČR
Ostašovská 521, 460 11 Liberec 11

tel.: 048 / 510 76 96, fax: 048 / 510 79 03
e-mail: icsvscr@icsvscr.cz

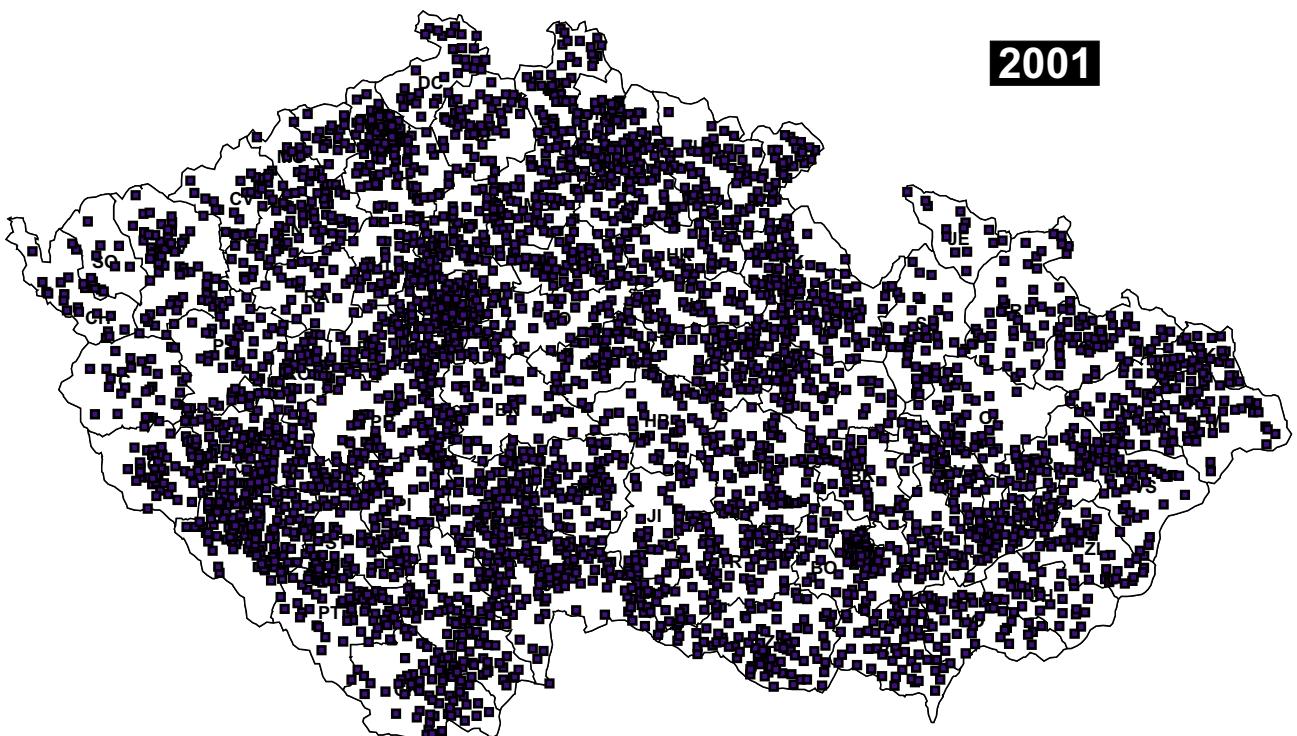
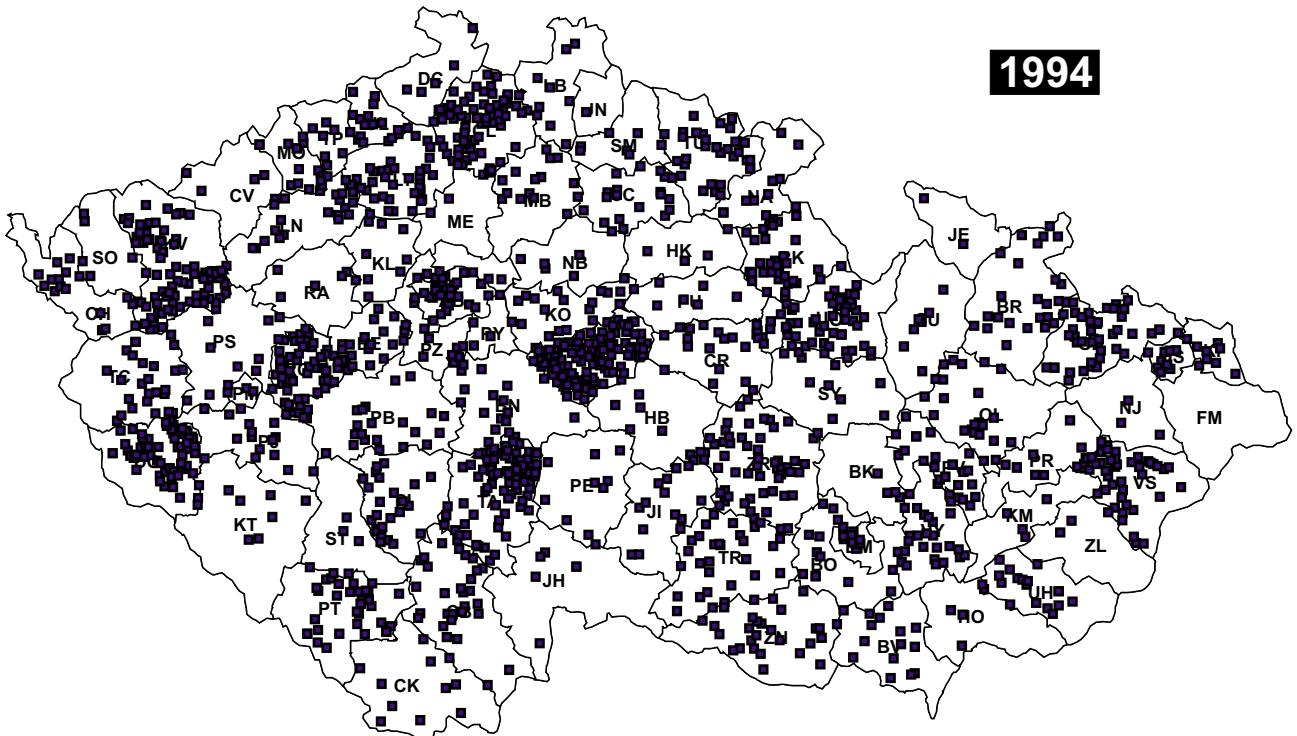
Výsledky kontrol podle kategorie zvířat v roce 2001

Kategorie zvířat	provedeno kontrol	kontrolováno zvířat	nevhovující péče		správní a přestupkové řízení
			počet kontrol	počet zvířat	
hospodářská zvířata	8 188	27 983 046	233	136 436	65
zájmová zvířata	3 705	2 145 760	280	6 726	176
nebezpečný druh	438	6 210	19	76	8
zvířata ZOO a cirkusů	116	9 986	5	158	0
volně žijící zvířata	178	71 869	4	851	2
laboratorní zvířata	159	132 438	0	0	0
C E L K E M	12 784	30 349 309	541	144 247	251

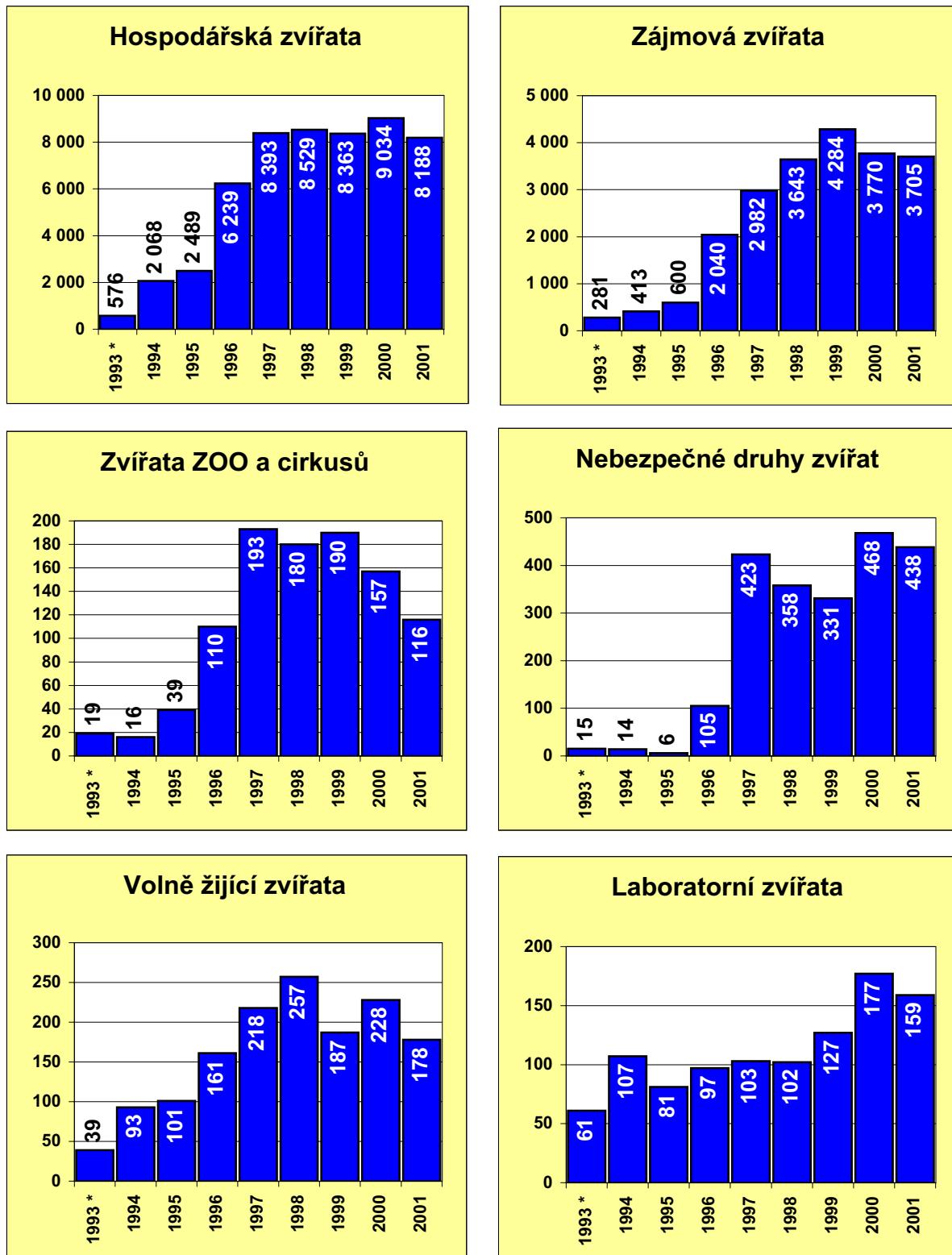
Výsledky kontrol podle druhu činnosti se zvířaty v roce 2001

Činnost	provedeno kontrol	kontrolováno zvířat	nevyhovující péče		správní a přestupkové řízení
			počet kontrol	počet zvířat	
chov zvířat	8 683	19 731 000	481	96 065	234
obchod se zvířaty	1 654	2 056 539	14	3 601	16
přeprava zvířat	2 391	7 915 877	20	4 670	19
porážení na jatkách	714	5 230 293	22	42 672	5
rituální porázky	4	702	0	0	0
pokusy se zvířaty	152	70 357	1	5	0
výuka na zvířatech	47	6 729	0	0	0
veterinární činnost	813	2 229 790	10	1 155	0
útulky pro zvířata v nouzi	214	10 182	14	329	2

Kontroly plnění zákona na ochranu zvířat

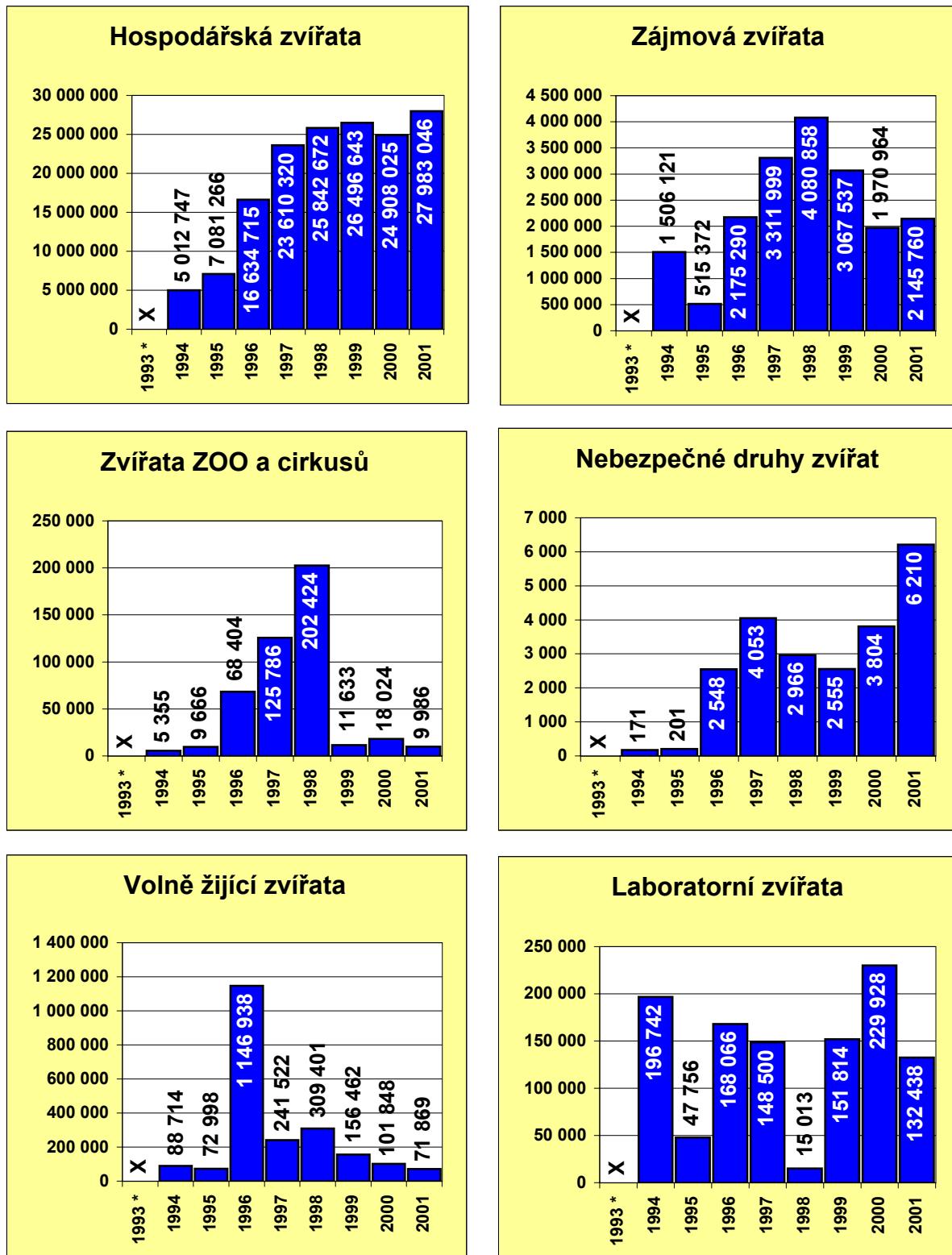

Počty kontrol podle kategorií zvířat

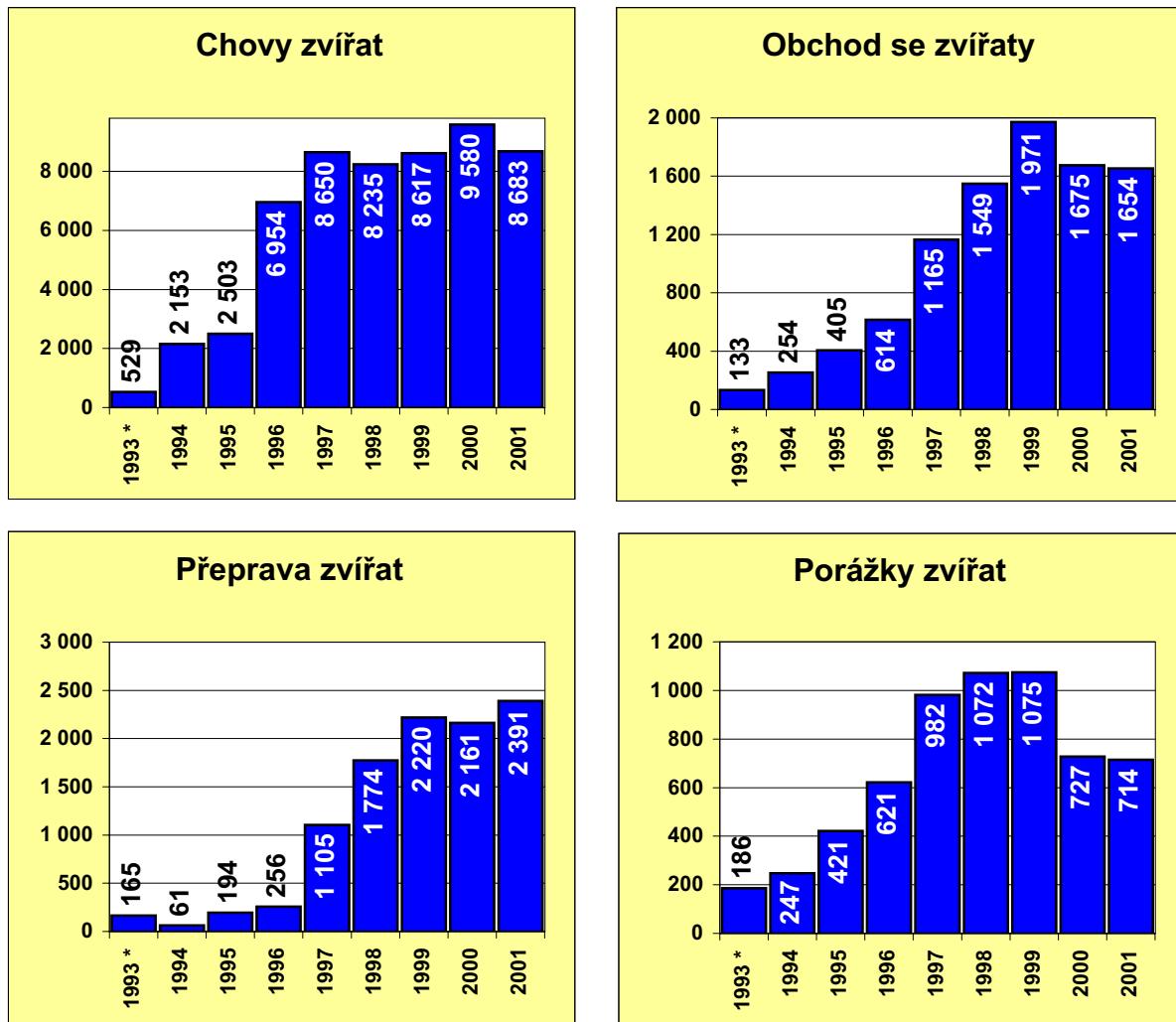
1993 * pouze druhé pololetí roku 1993

Počty zvířat podle kategorií zvířat

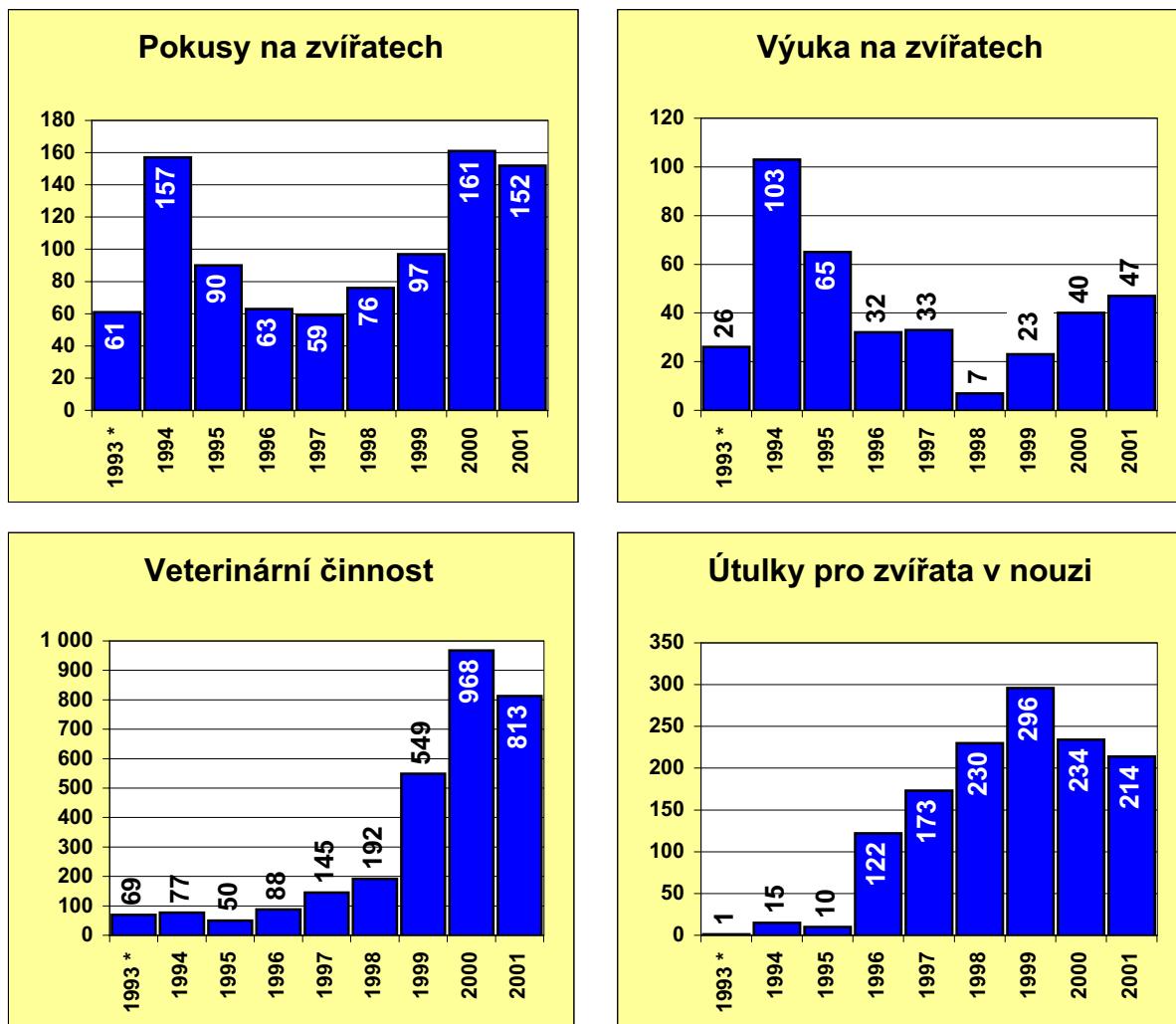
X počty zvířat v roce 1993 nesledovány

Počty kontrol podle druhu činnosti se zvířaty

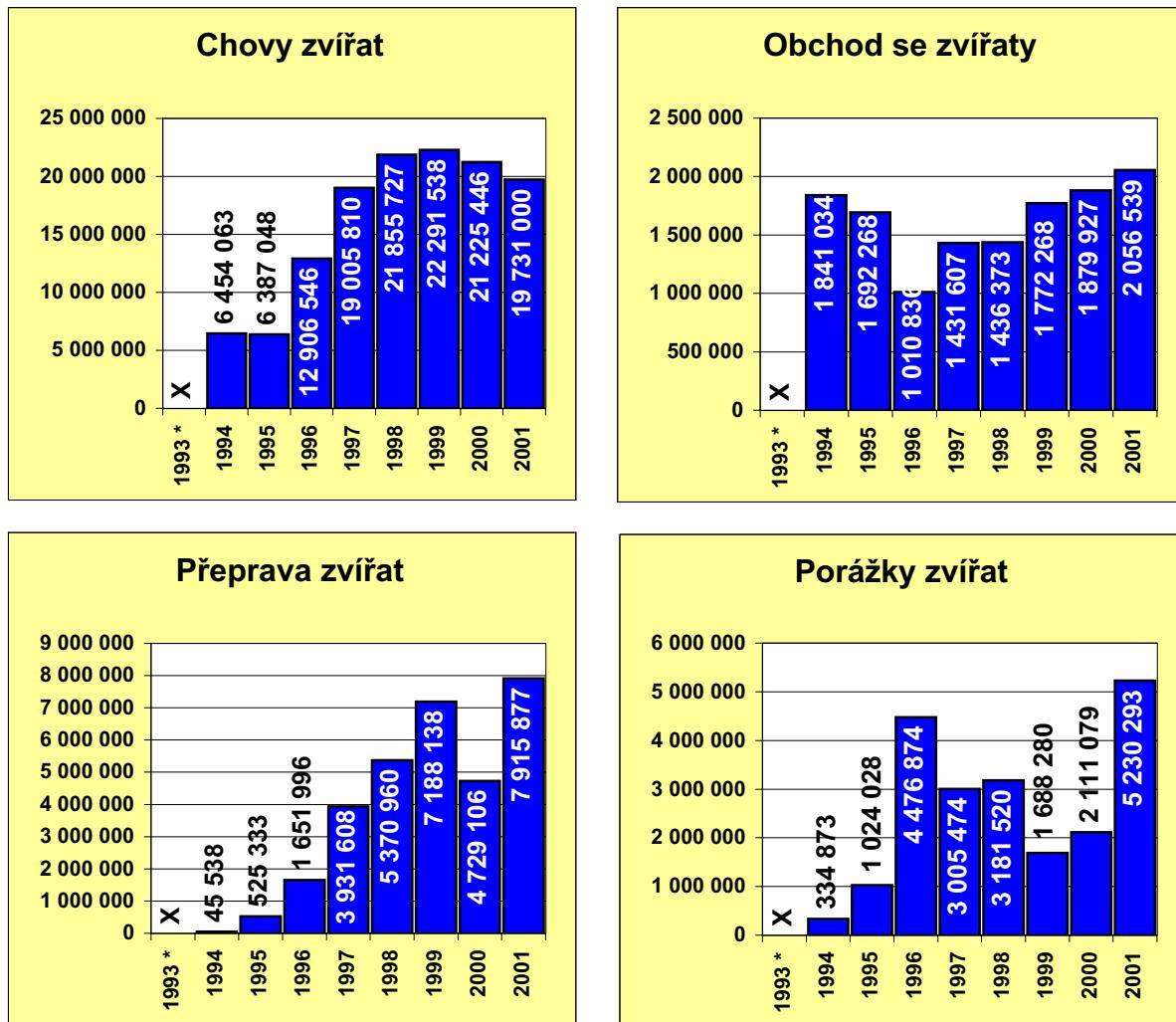
1993 * pouze druhé pololetí roku 1993

Počty kontrol podle druhu činnosti se zvířaty

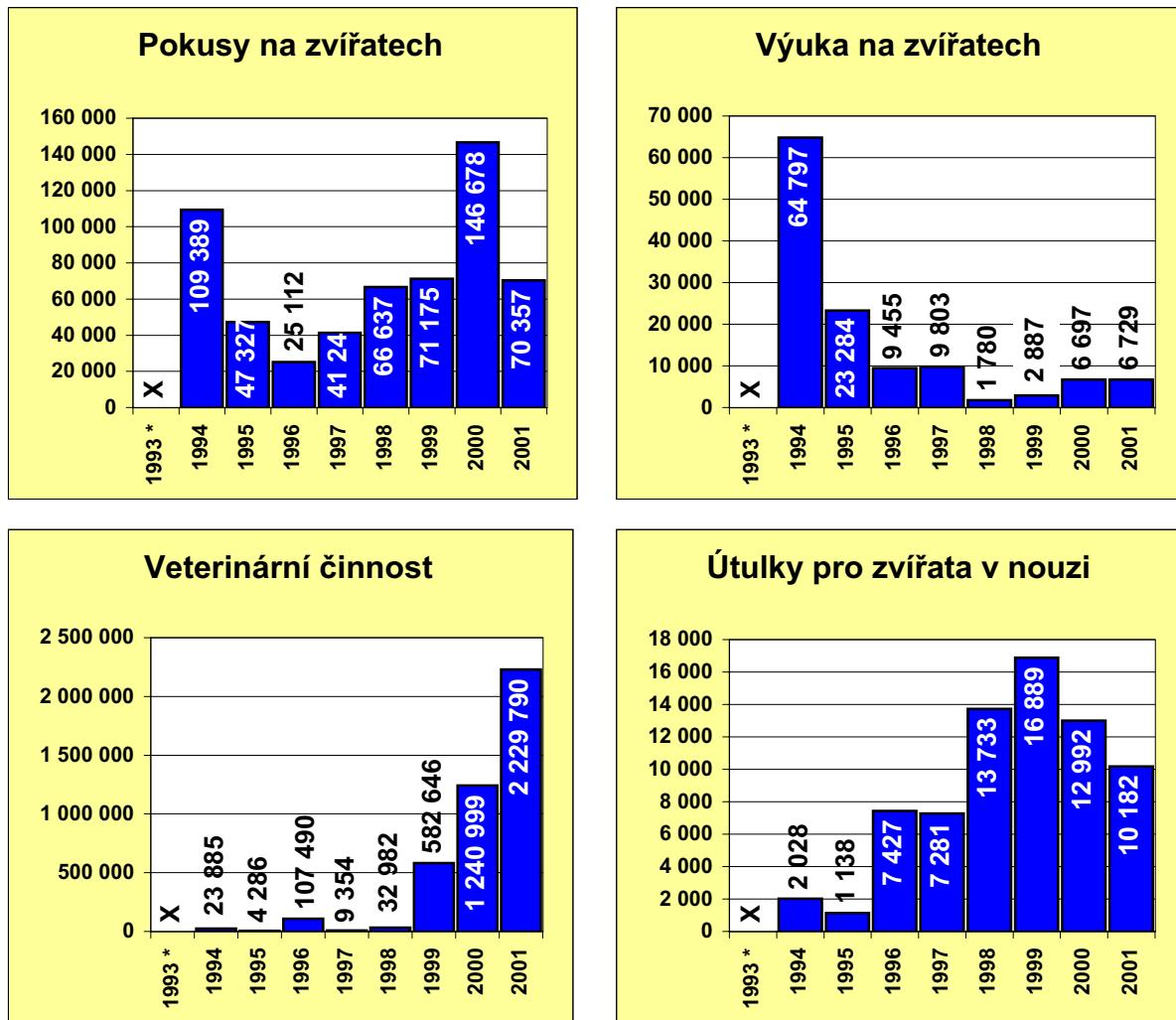
1993 * pouze druhé pololetí roku 1993

Počty kontrovaných zvířat podle druhu činnosti se zvířaty

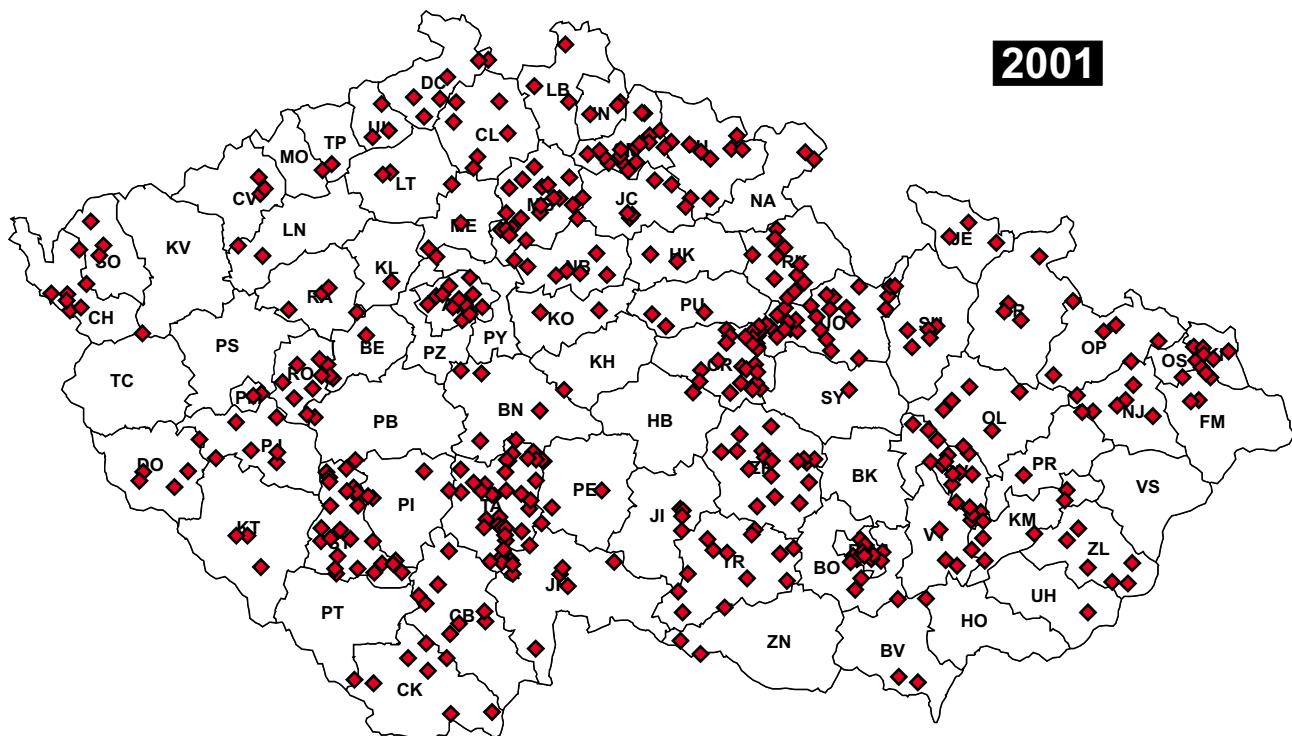
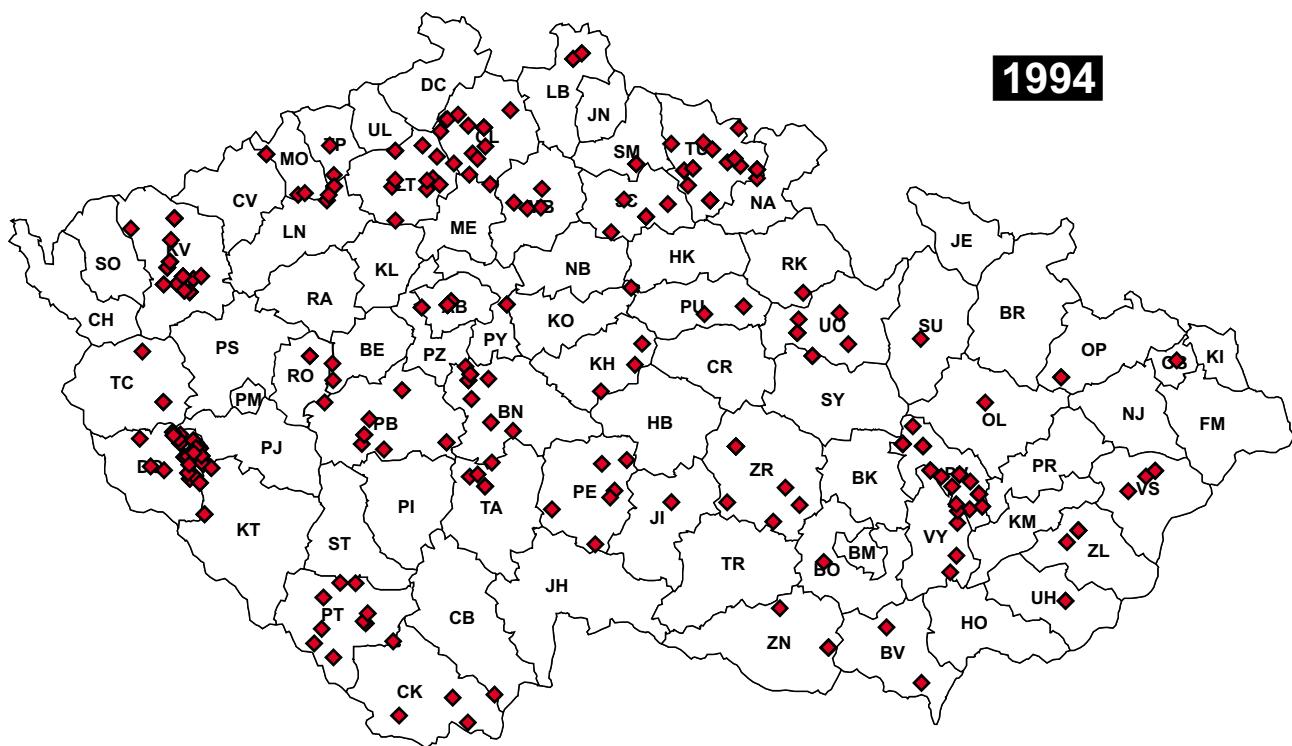
X počty zvířat v roce 1993 nesledovány

Počty kontrovaných zvířat podle druhu činnosti se zvířaty

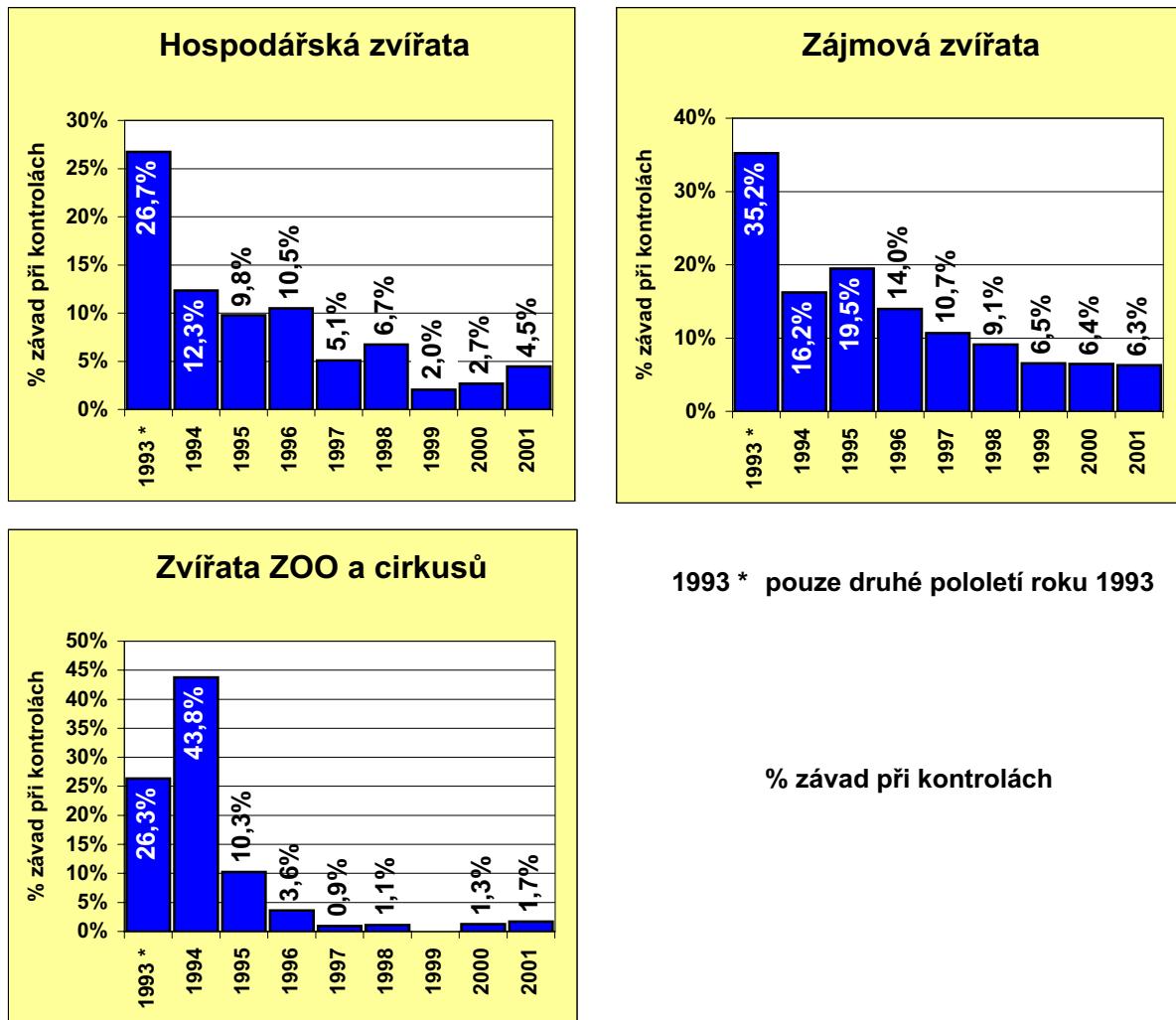

X počty zvířat v roce 1993 nesledovány

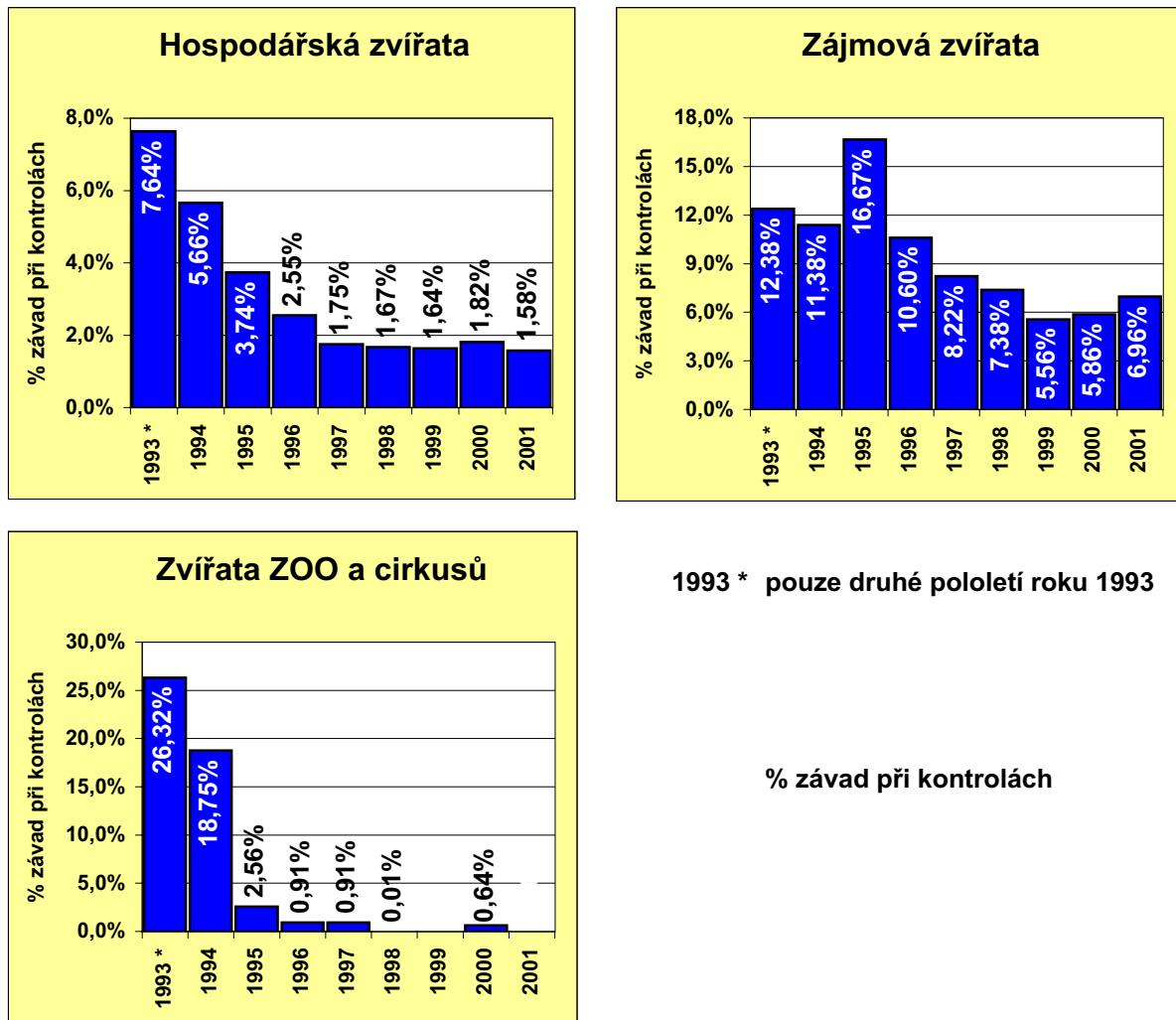
Uložená opatření při ochraně zvířat

Doporučená veterinární opatření při péči o zvířata

Podíly porušení zákona č. 246/1992 Sb.

Přehled závad z kontrol podle zákona č. 246/1992 Sb. v roce 2001

		Odstavec zákona č. 246/1992 Sb.	počet závad	Z TOHO ZVÍŘATA :					1/3
				hospodářská	laboratorní	nebezpečný druh	volně žijící	zájmová	
02-02	propagace týrání zvířat		1	0	0	0	1	0	0
04-a0	neodpovídající výkony zvířat		1	0	0	0	0	1	0
04-b0	nesprávný výcvik, vystupování		1	0	0	0	0	1	0
04-c1	omezování výživy a napájení		89	17	0	0	0	72	0
04-c2	potrava se škodlivou příměsí		7	5	0	0	0	2	0
04-c3	bezúčelné omezování pohybu		36	3	0	0	0	33	0
04-d0	prodlení při utrpení zvířete		10	4	0	0	0	6	0
04-e0	podávání dopingu		0	0	0	0	0	0	0
04-g0	nedovolené chirurgické zádkroky		1	0	0	0	0	1	0
04-h0	nedovolené podněty a pomůcky		4	0	0	0	0	4	0
04-i0	nedovolená léčiva a zádkroky		0	0	0	0	0	0	0
04-j0	nepřiměřený stres		37	11	0	0	0	26	0
04-k0	nevzhodné podmínky chovu		207	86	0	4	0	117	0
04-l0	nekvalifikované zásahy do porodu		0	0	0	0	0	0	0
04-m0	nevzhodné zacházení a přeprava		7	5	0	0	0	2	0
04-n0	nevzhodné způsoby uvazování		14	11	0	0	0	3	0
04-o0	nešetrné usmrcení		2	0	0	0	0	2	0
04-p0	násilné překrmování		0	0	0	0	0	0	0
04-r0	krmení živými zvířaty		0	0	0	0	0	0	0
05-01	bezdůvodné usmrcení zvířete		3	0	0	0	0	3	0
05-03	nekvalifikované porážení		3	3	0	0	0	0	0
05-04	nedovolený způsob rituální porážky		0	0	0	0	0	0	0
05-05	nedovolený způsob utracení zvířete		0	0	0	0	0	0	0
05-7a	utopení a udušení zvířete		0	0	0	0	0	0	0
05-7b	použití nedovolených jedů		0	0	0	0	0	0	0
05-7c	ubití a ubodání		1	0	0	0	0	1	0
05-7d	nedovolené použití elektrického proudu		0	0	0	0	0	0	0
06-00	vyhnání - opuštění zvířete		7	0	0	0	0	7	0
07-00	neprovedené znečitlivění		0	0	0	0	0	0	0
07-03	nedovolený způsob stanovených zádkroků		0	0	0	0	0	0	0

		Odstavec zákona č. 246/1992 Sb.	počet závad	Z TOHO ZVÍŘATA :					2/3
				hospodářská	laboratorní	nebezpečný druh	volně žijící	zájmová	
08-00	znemožnění dozoru chovatelem		0	0	0	0	0	0	0
09-a0	nedovolená izolace hospodářského zvířete		0	0	0	0	0	0	0
09-b1	vzájemné napadání mezi zvířaty		1	1	0	0	0	0	0
09-b2	nemožnost odpočinku a péče		5	3	0	1	0	1	0
09-b3	nemožnost příjmu potravy		0	0	0	0	0	0	0
10-00	poškození nevhodnou technologií		2	2	0	0	0	0	0
11-10	nezabezpečení kontrol chovatelem		3	2	0	1	0	0	0
11-20	nezabezpečení nezbytných pomůcek		0	0	0	0	0	0	0
13-10	nezabezpečení podmínek zájmového chovu		29	0	0	2	0	27	0
13-20	utrpení chovem poškozeného potomstva		1	0	0	0	0	1	0
13-30	nezaregistrovaný chov nebezpečného druhu		13	0	0	9	1	3	0
13a-2	neoznámení činnosti		4	2	0	0	0	2	0
13a-3	nesprávná evidence zvířat při obchodu		9	0	0	0	0	9	0
14-1a	lovení želey, tlučkou, sítí		0	0	0	0	0	0	0
14-1b	lovení pomocí jedu		0	0	0	0	0	0	0
14-1c	lovení jestřábím košem a lepem		0	0	0	0	0	0	0
14-1d	lovení pomocí výbušnin		0	0	0	0	0	0	0
14-1e	lovení lukem a samostřílem		0	0	0	0	0	0	0
14-1f	lovení elektrickým proudem		1	0	0	0	1	0	0
14-30	nesprávný způsob odchytu škůdců		0	0	0	0	0	0	0
15-30	provádění nepovoleného pokusu		0	0	0	0	0	0	0
15-40	pokus na "toulavých" zvířatech		0	0	0	0	0	0	0
15-50	pokus ke zkoušení zbraní apod.		0	0	0	0	0	0	0
16-a0	pokus - nepřiměřená bolest		0	0	0	0	0	0	0
16-b0	pokus - nepoužití znečitlivění		0	0	0	0	0	0	0
16-c0	pokus - nedovolené opakování použití zvířete		0	0	0	0	0	0	0
16-d0	pokus - nezajištění péče		0	0	0	0	0	0	0

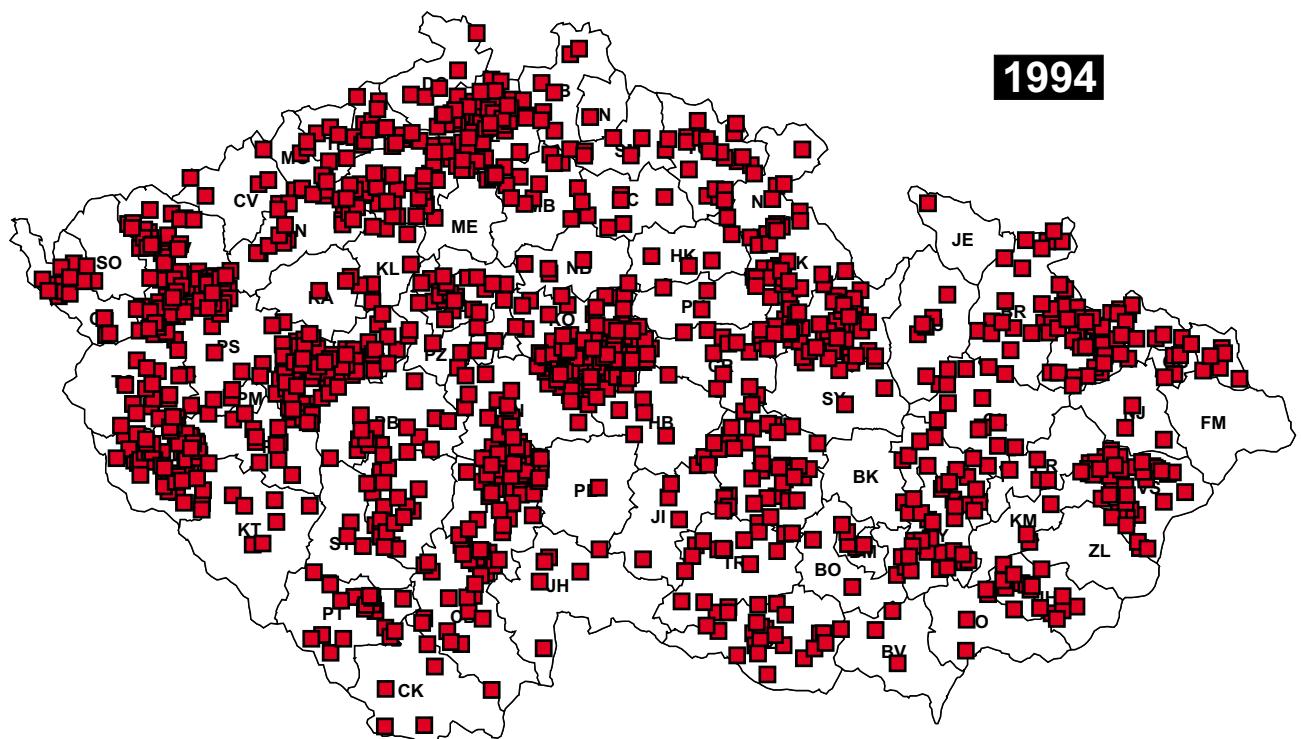
		počet závad	Z TOHO ZVÍŘATA:					
Odstavec zákona č. 246/1992 Sb.			hospodářská	laboratorní	nebezpečný druh	volně žijící	zájmová	ZOO
16-e0	pokus - nepřiměřené metody	0	0	0	0	0	0	0
16-f0	pokus - porušení ochrany přírody	0	0	0	0	0	0	0
16-g0	pokus - nedovolený způsob usmrcení	0	0	0	0	0	0	0
18-1a	nesprávná evidence v chovu	0	0	0	0	0	0	0
18-1b	nesprávná evidence v chovu	0	0	0	0	0	0	0
18-2a	neustanovení inspektora	0	0	0	0	0	0	0
18-2b	nezajištění veterinární péče	3	0	0	0	0	3	0
18-2c	nedostatečná evidence pokusu	0	0	0	0	0	0	0
18-3a	odborná komise - neustavení nebo nedostatečná činnost	0	0	0	0	0	0	0
18-3b	odborná komise - návrhové řízení	1	1	0	0	0	0	0
18-3c	odborná komise - kvalifikace pracovníků	0	0	0	0	0	0	0
18-3d	ověřování odborné způsobilosti	0	0	0	0	0	0	0
18-3e	odborná komise - neposkytnutí informací	0	0	0	0	0	0	0
18-40	nedostatky v označování vybraného druhu	0	0	0	0	0	0	0
18-50	nedostatky v identifikaci vybraného druhu	0	0	0	0	0	0	0
27-1a	maření výkonu dozoru	5	1	0	0	0	4	0
27-1b	porušení povinností chovatelem	29	4	0	0	0	25	0
27-30	opětovný správní delikt	1	1	0	0	0	0	0
28-1a	provádění pokusu bez povolení	0	0	0	0	0	0	0
28-1b	nedovolený chov nebezpečného druhu zvířat	5	1	0	4	0	0	0
28-1c	porušení povinností občanem	15	0	0	0	0	15	0
28-1d	týrání zvířat nezletilými	1	1	0	0	0	0	0
28-30	opětovný přestupek	0	0	0	0	0	0	0

Soudní projednávání § 203 - týrání zvířat *)

Rok	stíháno	obžalováno	odsouzeno
1992	9	7	4
1993	26	16	7
1994	32	26	13
1995	34	26	14
1996	57	46	23
1997	63	60	31
1998	63	45	25
1999	53	48	31
2000	56	50	20
2001	53	37	22

*) pro tabulku sdělil informace odbor informatiky Ministerstva spravedlnosti ČR podle údajů státních zastupitelství a soudů

Kontroly chovu zvířat zákon na ochranu zvířat neporušen

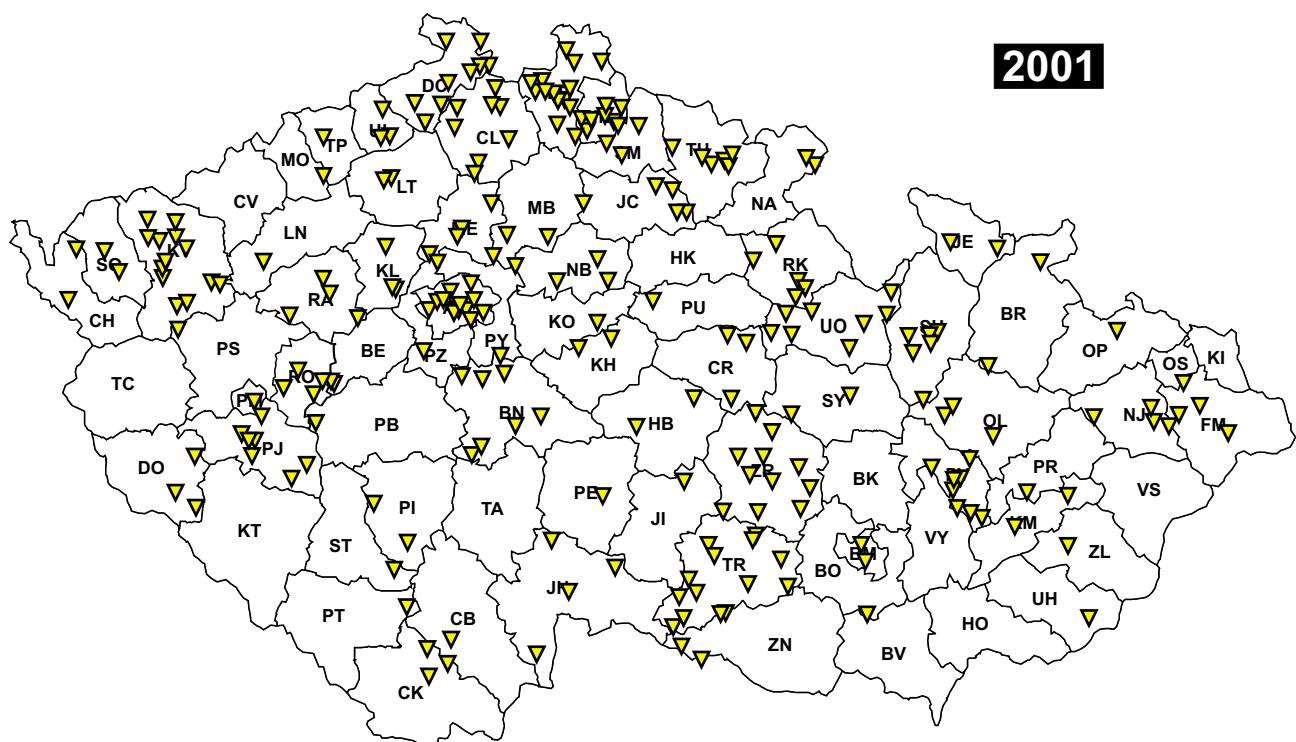
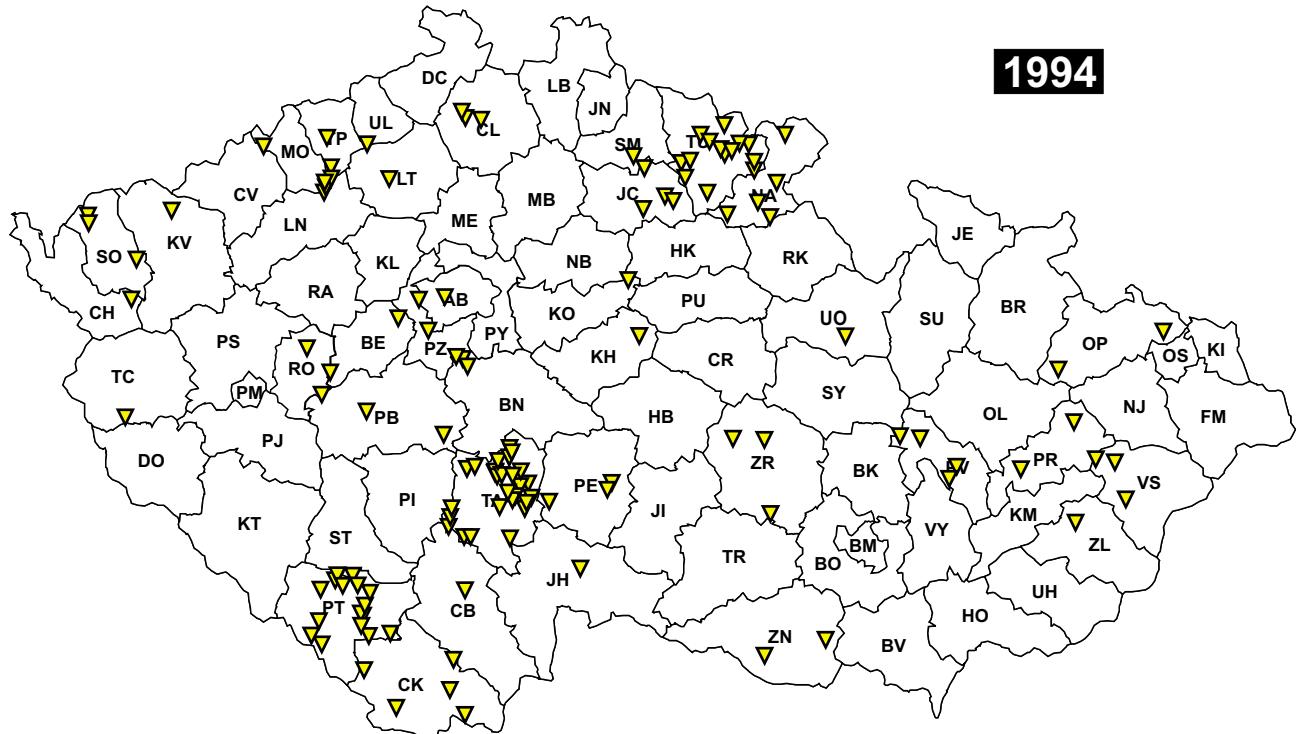

1994

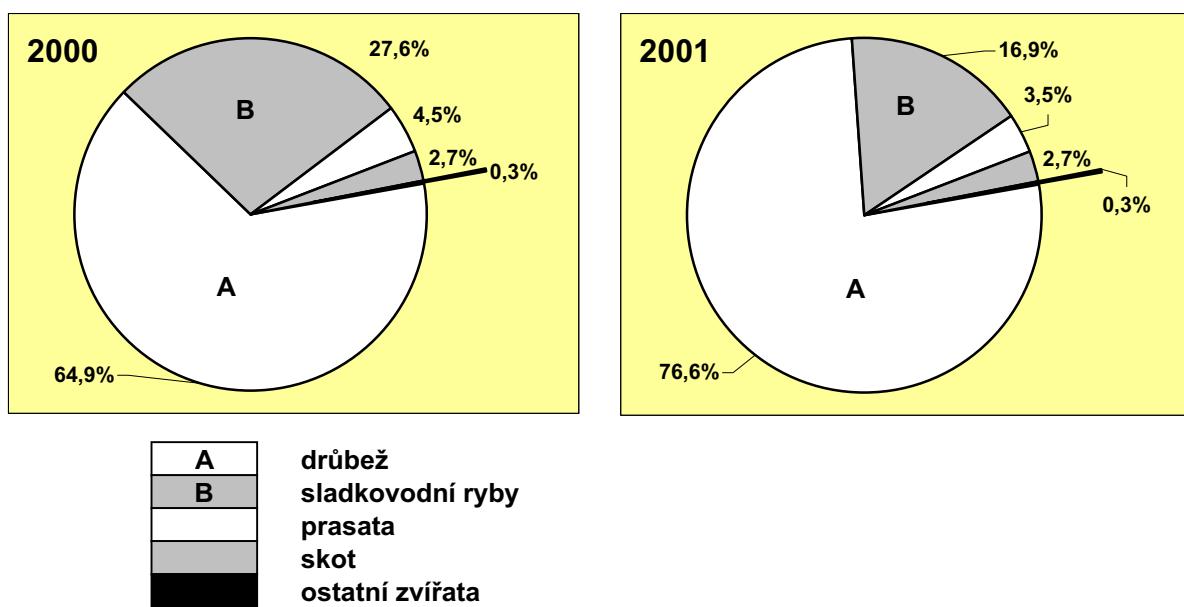
2001

Kontroly chovů zvířat zákon na ochranu zvířat porušen

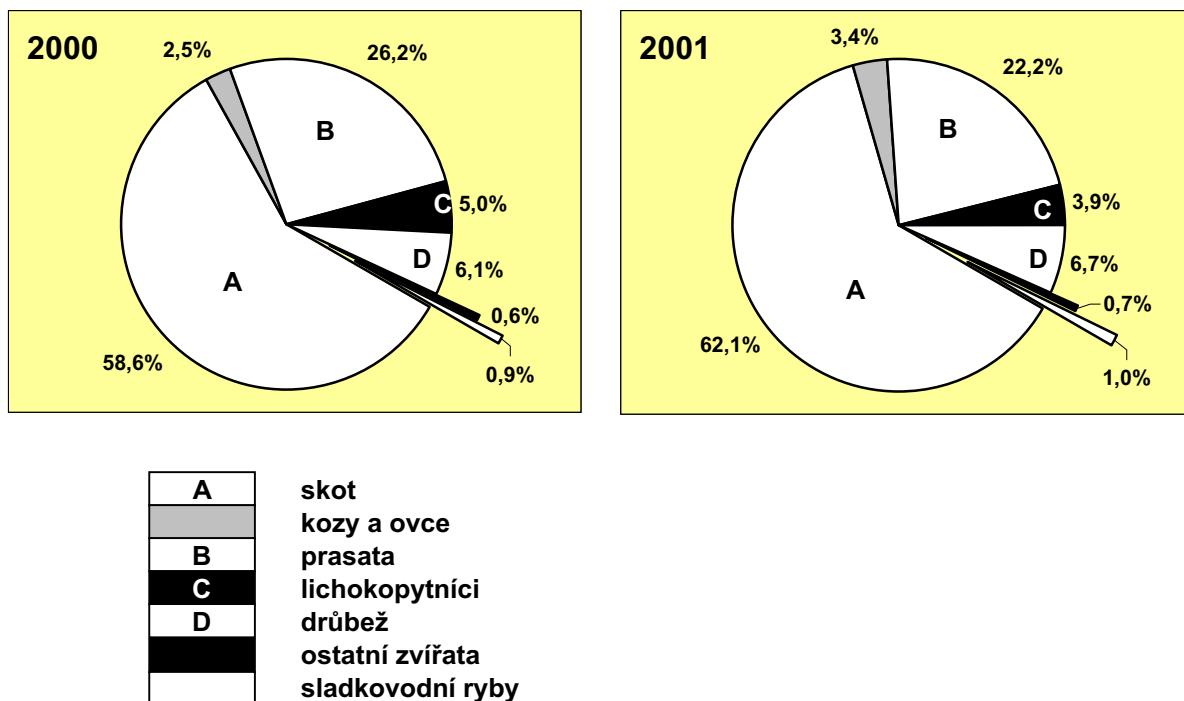

Chovy hospodářských zvířat

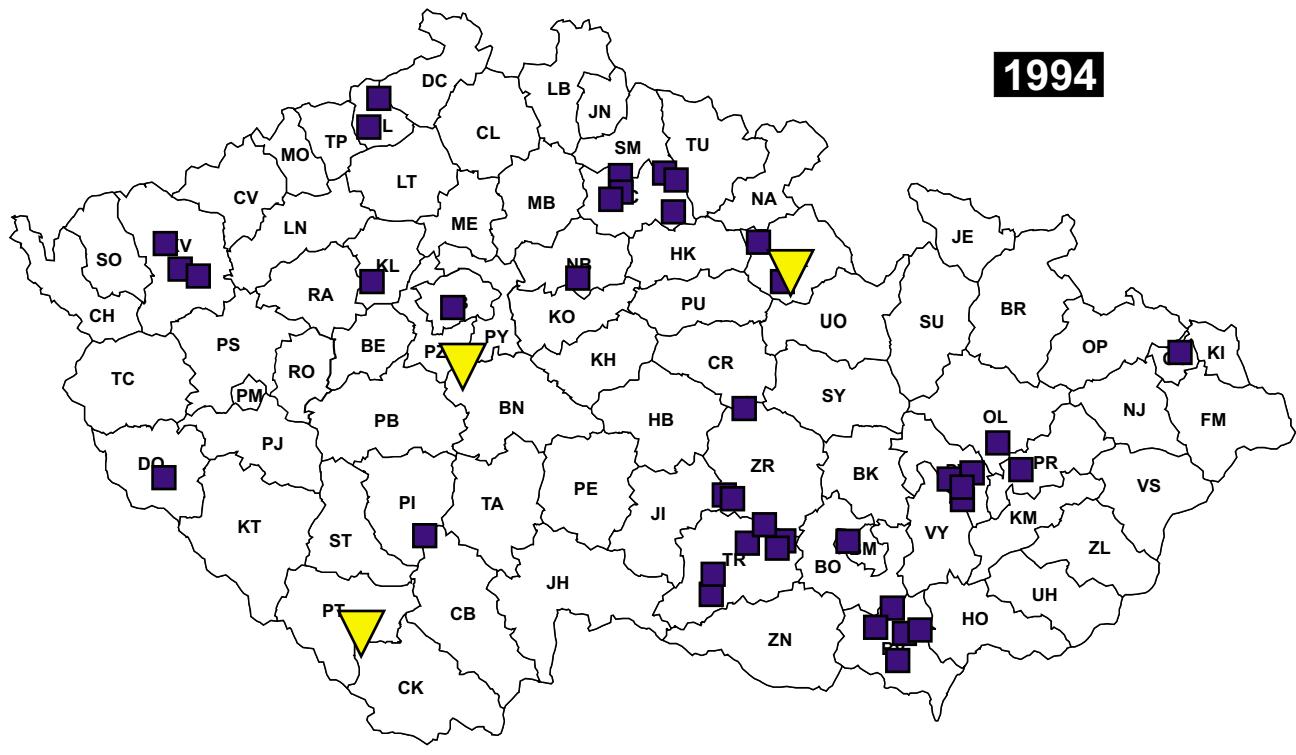
Počty kontrolovaných zvířat

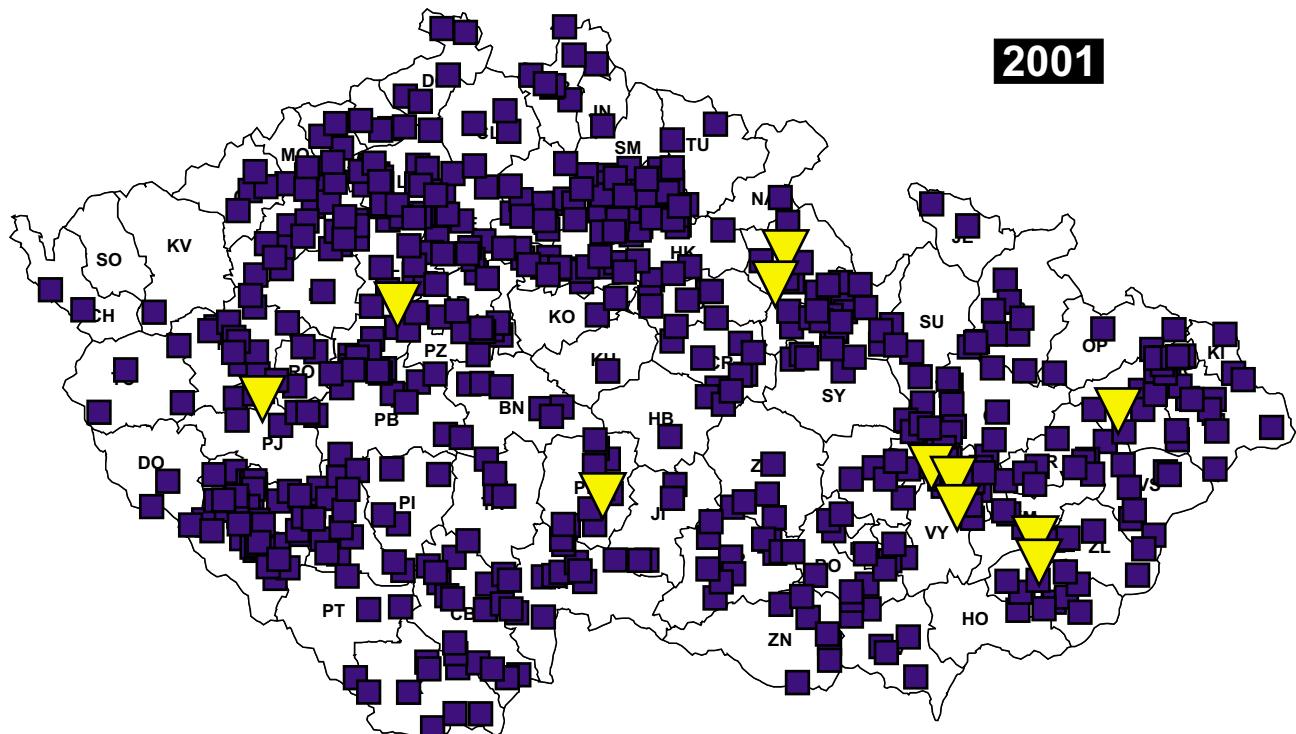
Počty kontrol

Kontroly vnitrostátní přepravy

■ zákon neporušen   ▼ porušení zákona

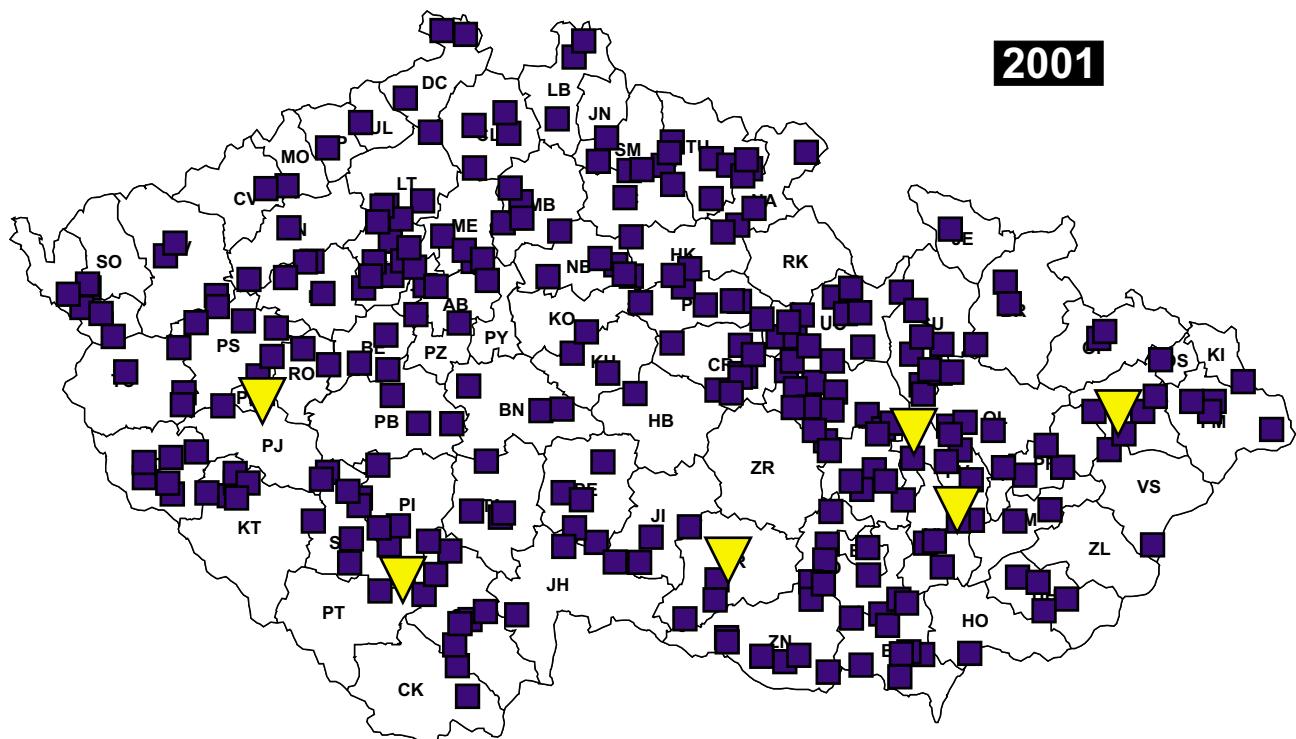
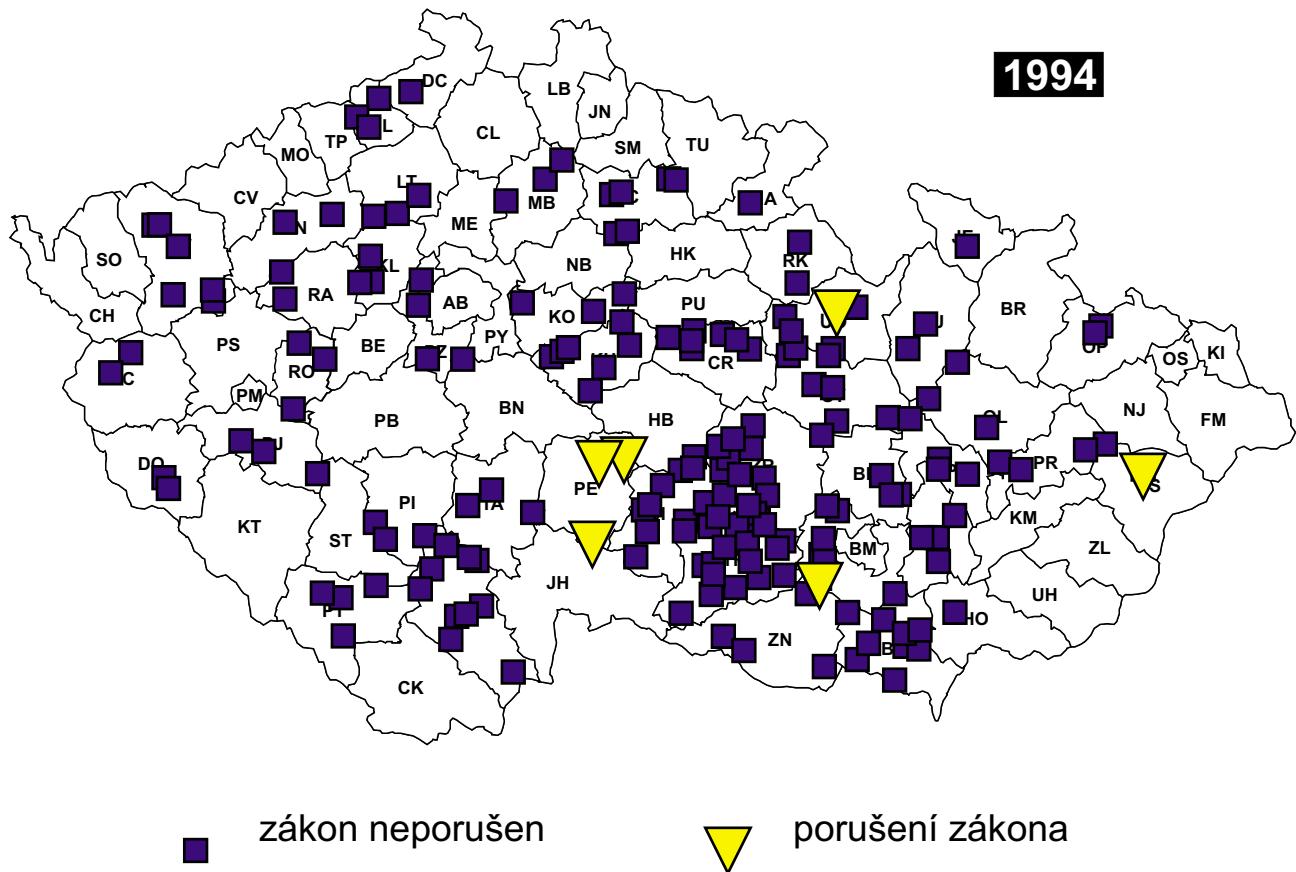
**Počty kontrolovaných zvířat při vývozu, dovozu a tranzitu
v roce 2001**

Zvíře	vývoz	dovoz	tranzit
skot	42 866	1 995	289 495
koně	2 205	4 005	49 328
ovce	1 577	971	73 559
Pigs	19 840	332	7 182
hrabavá drůbež	37 867 397	4 047 614	659 021
vodní drůbež	2 324 521	21 614	2 094
psi a kočky	26 410	63	12 814
exotická zvířata	1 722 106	125 332	848
exotické ptactvo	241 786	18 146	29 824

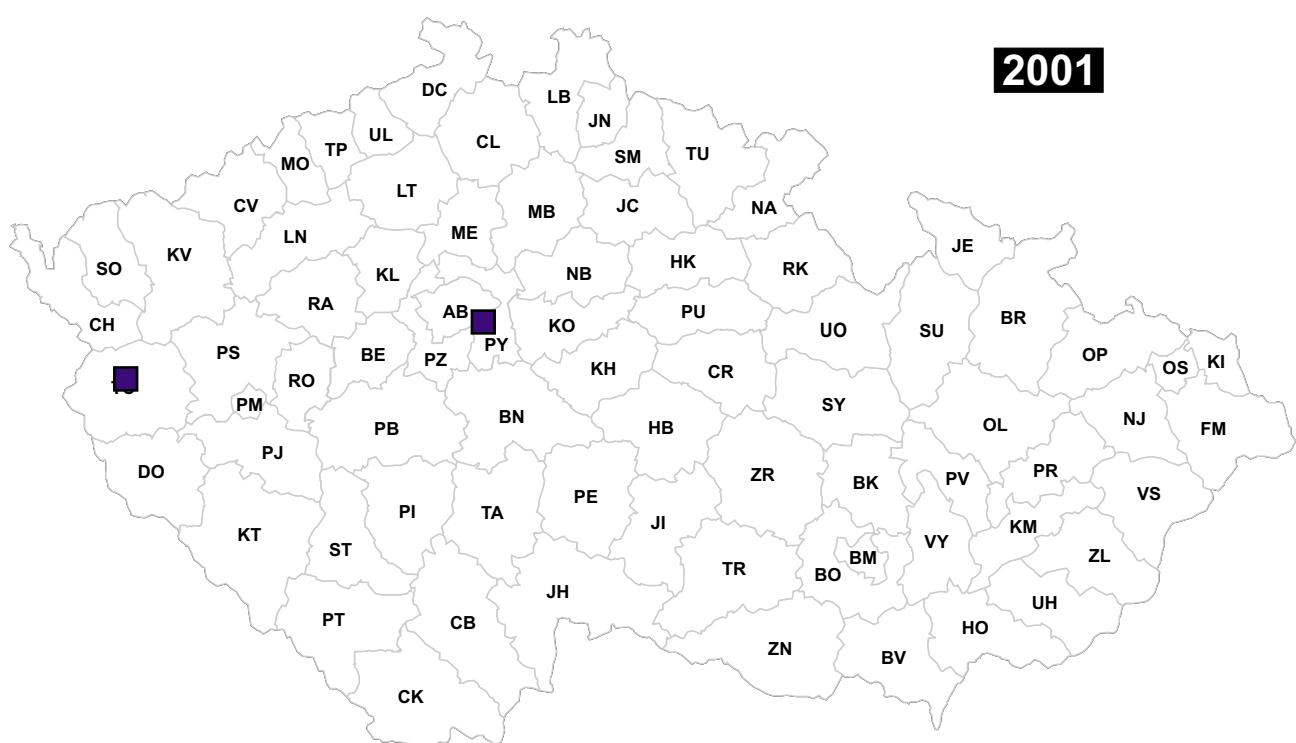
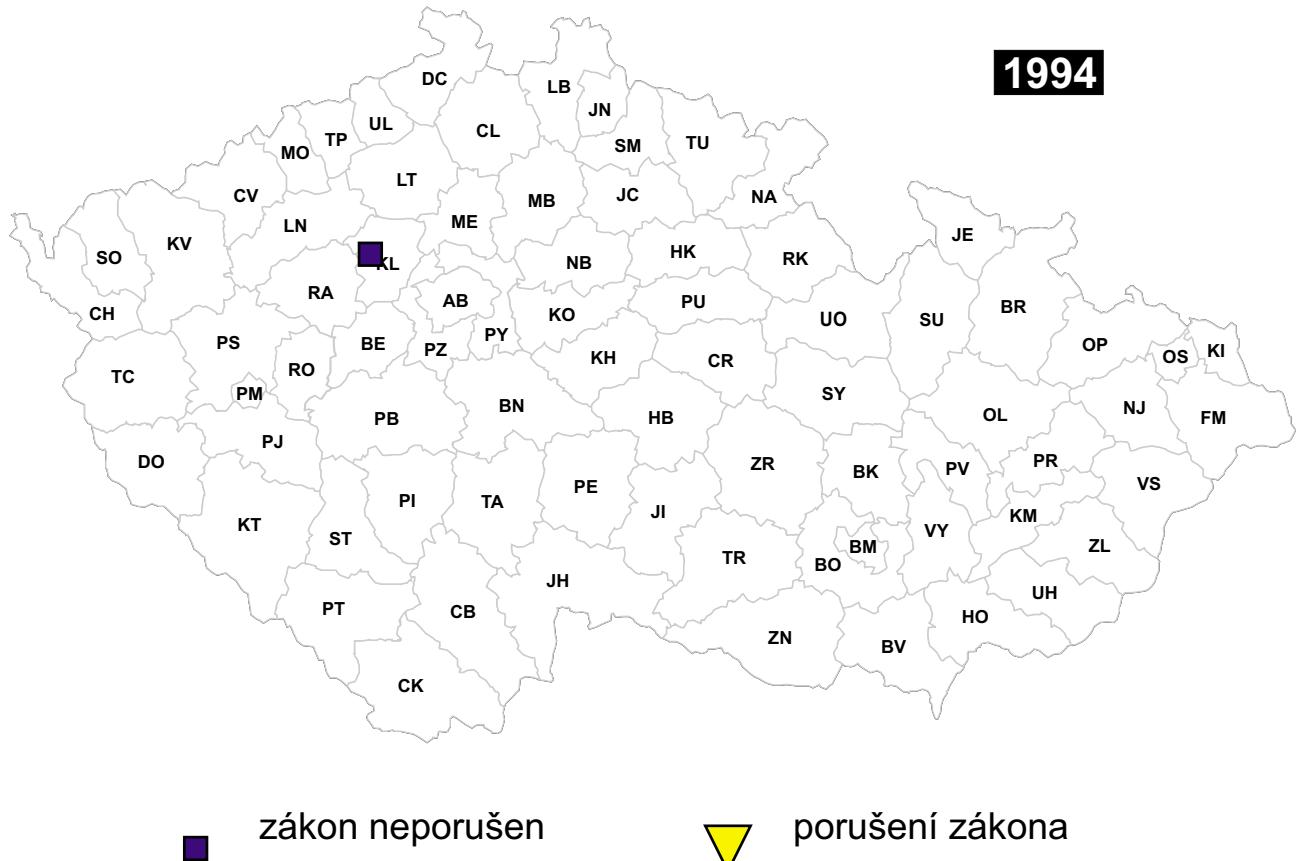
**Počty kontrolovaných laboratorních zvířat při vývozu, dovozu
a tranzitu v roce 2001**

Zvíře	vývoz	dovoz	tranzit
psi	55	0	0
kočky	0	0	0
potkani	2 787	4 199	0
myši	16 462	16 930	0

Kontroly porážek zvířat

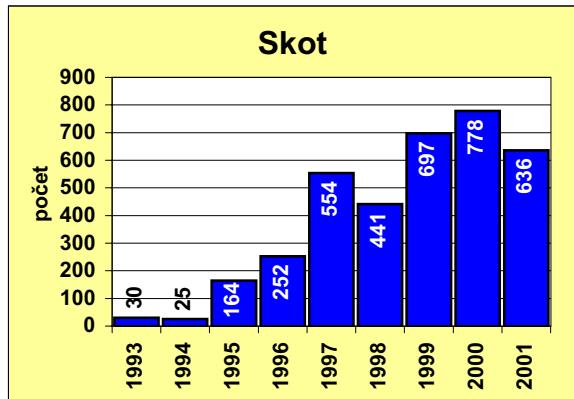

Kontroly rituálních porážek

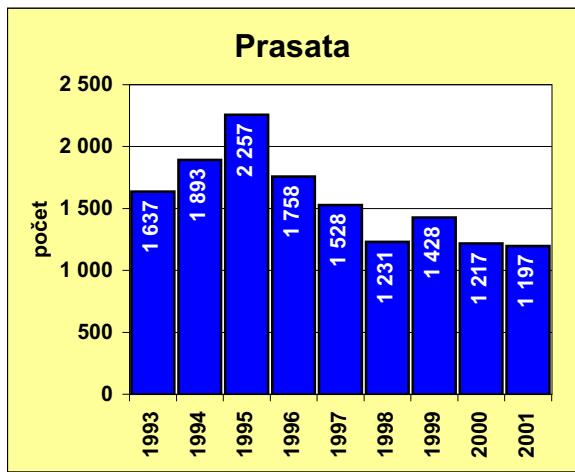
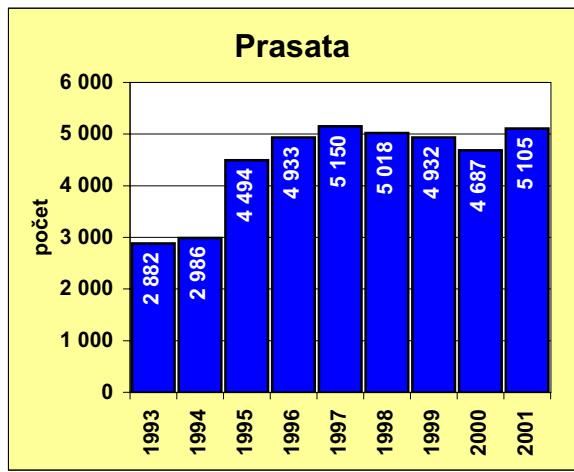
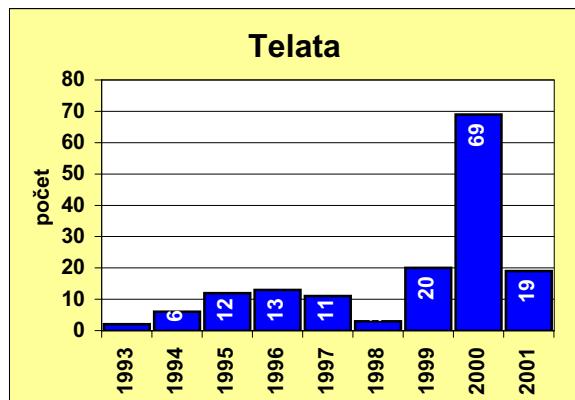
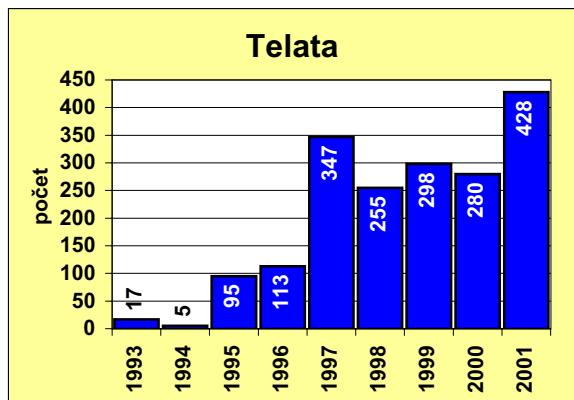
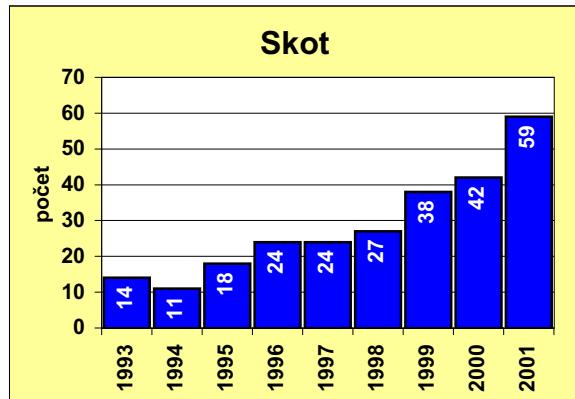

Úhyny skotu, telat a prasat na jatkách

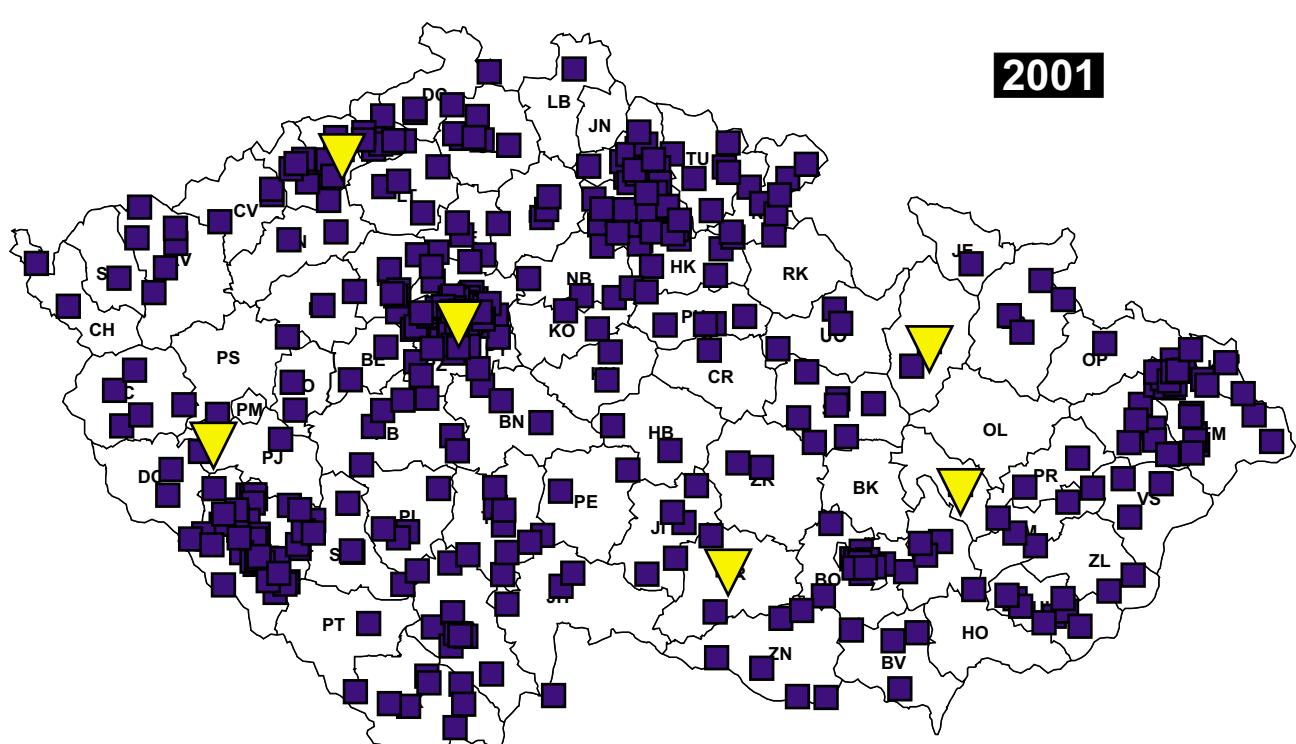
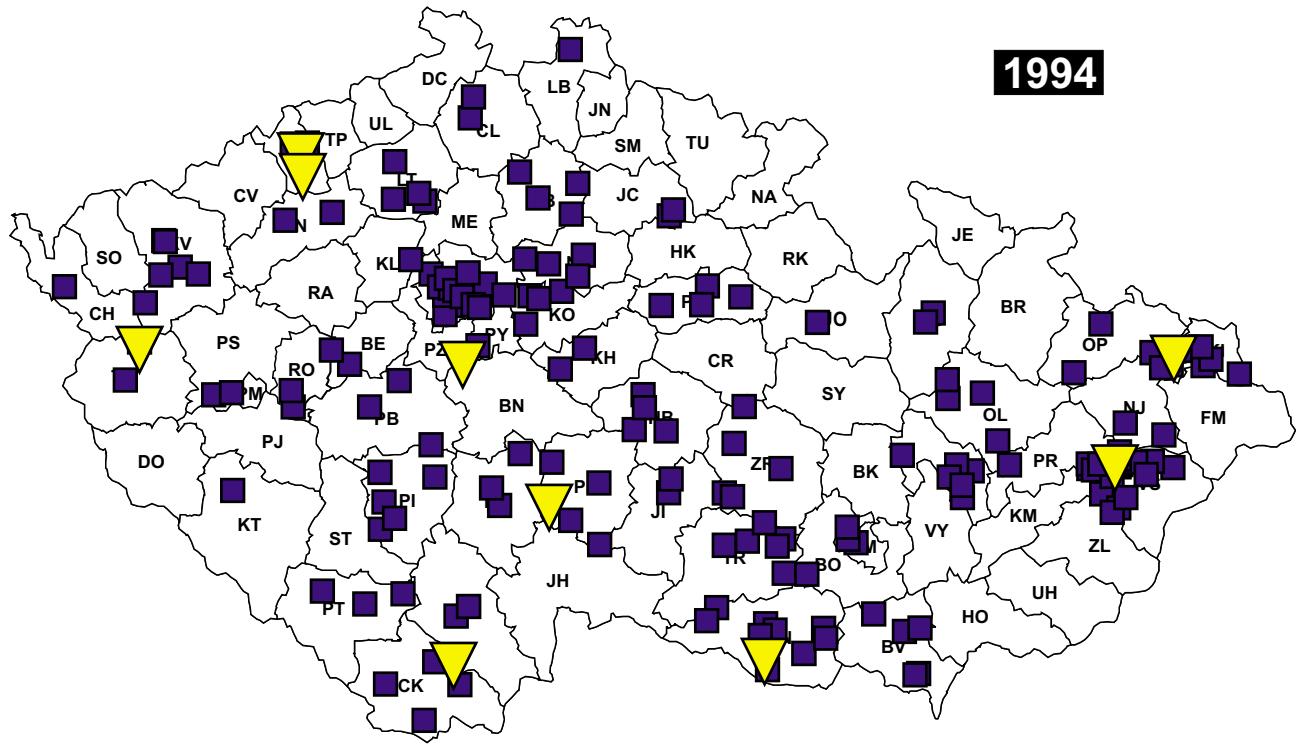
úhyny při přepravě na jatky

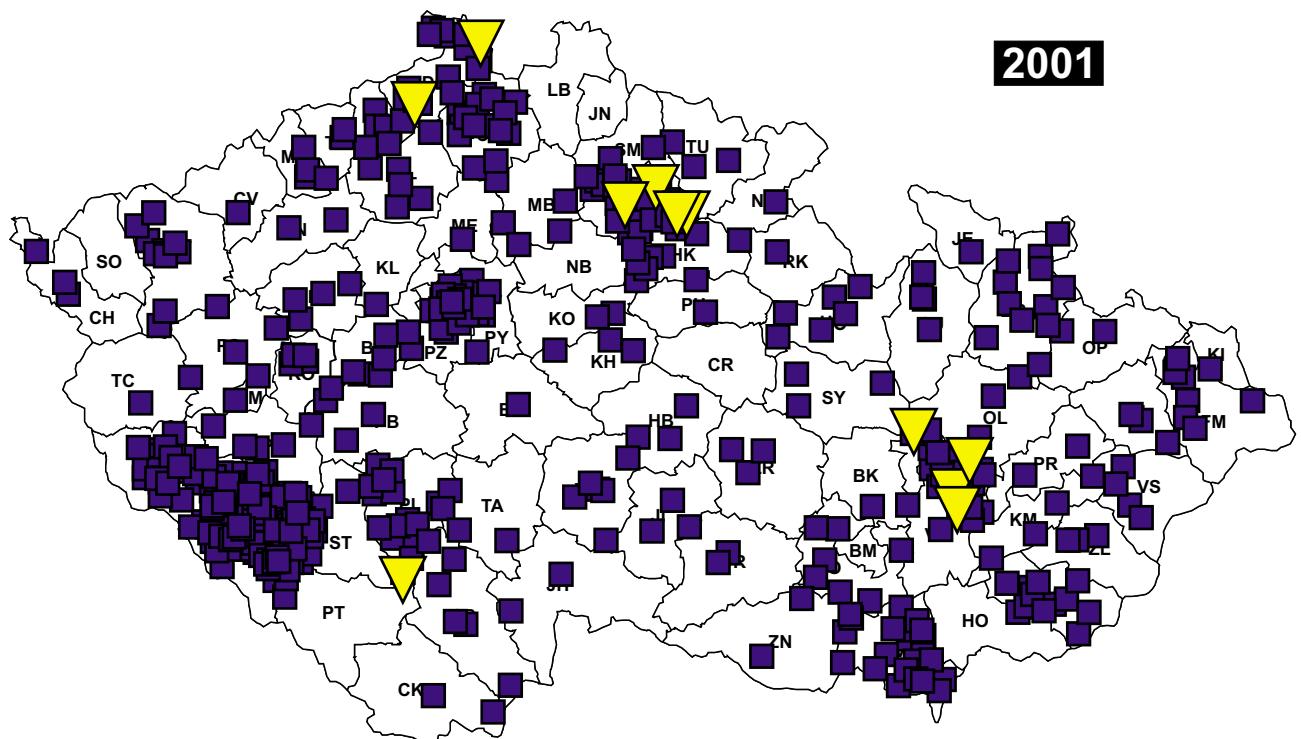
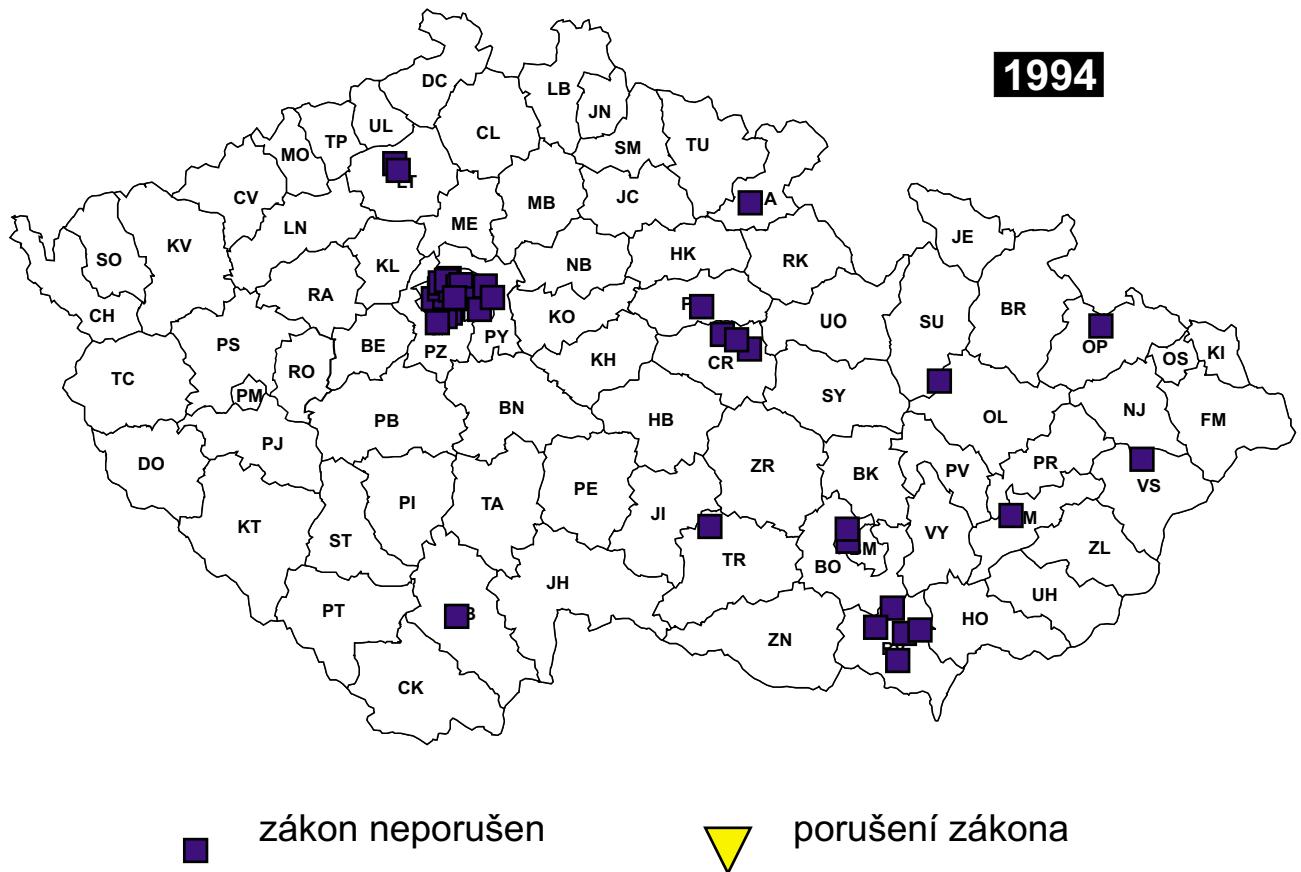
úhyny při ustájení na jatkách

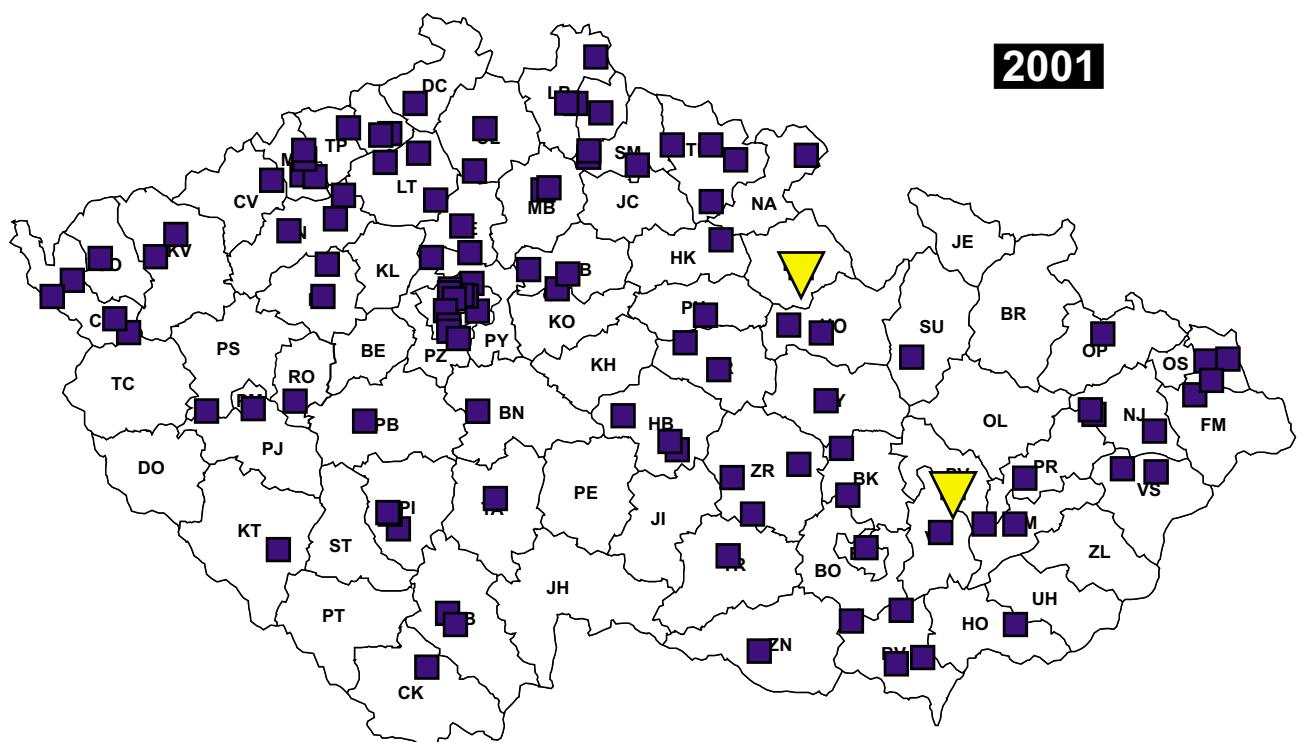
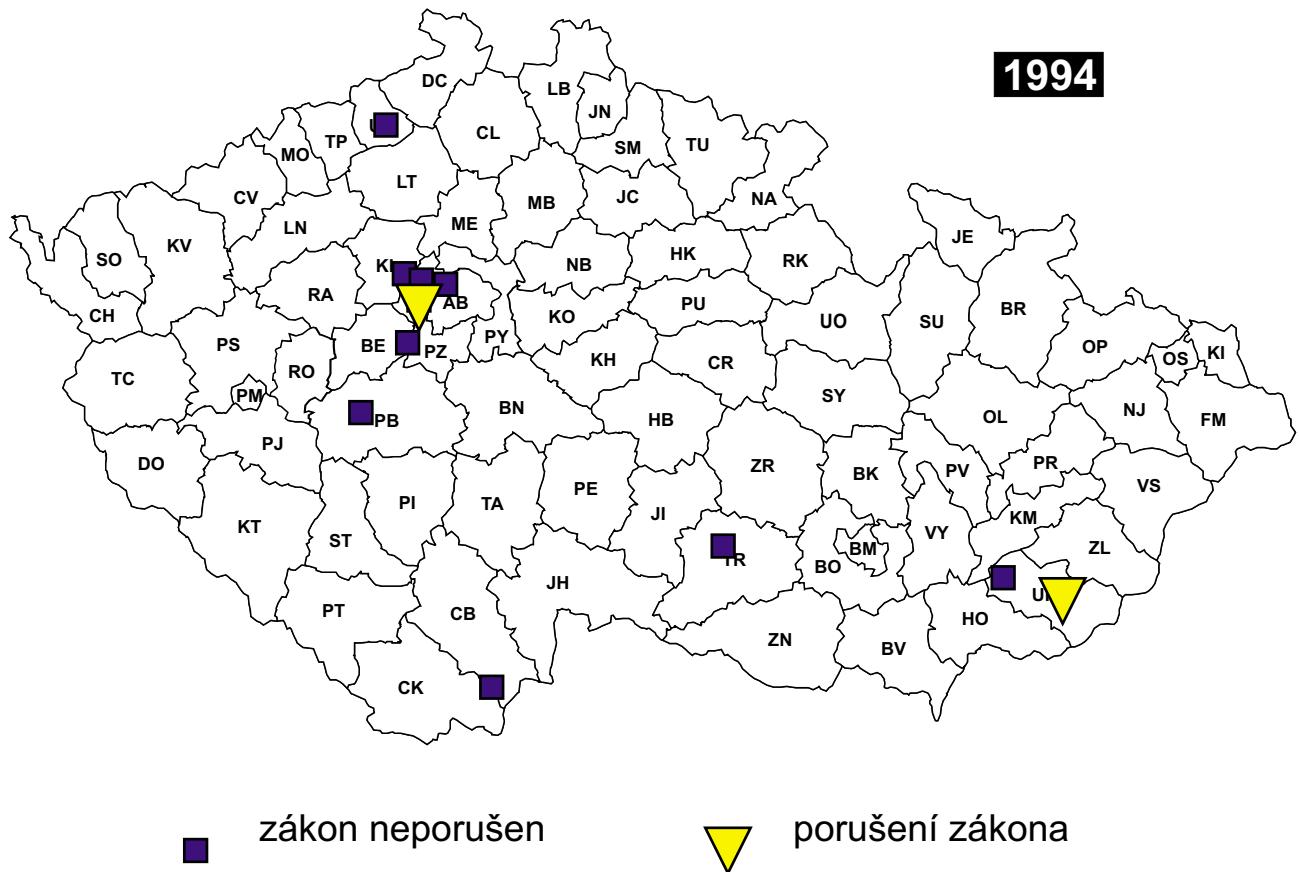
Kontroly obchodů se zájmovými zvířaty

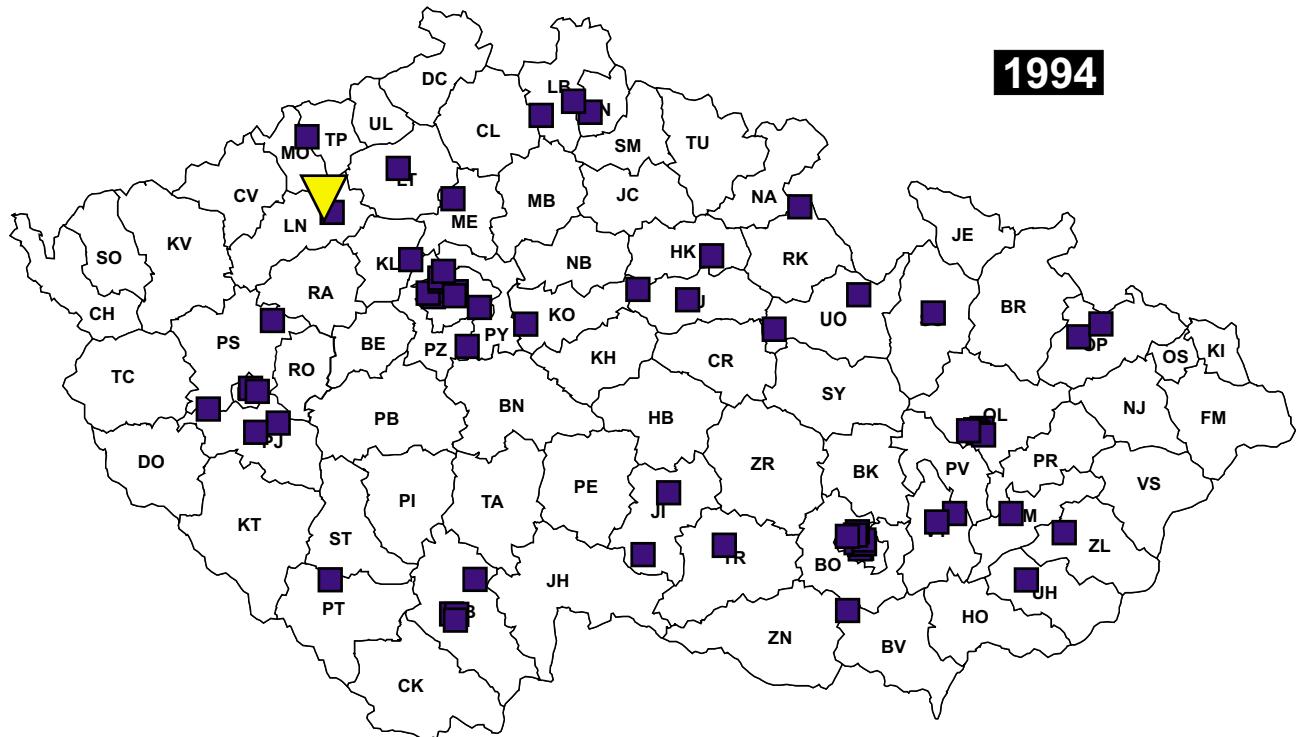
Kontroly veterinární činnosti

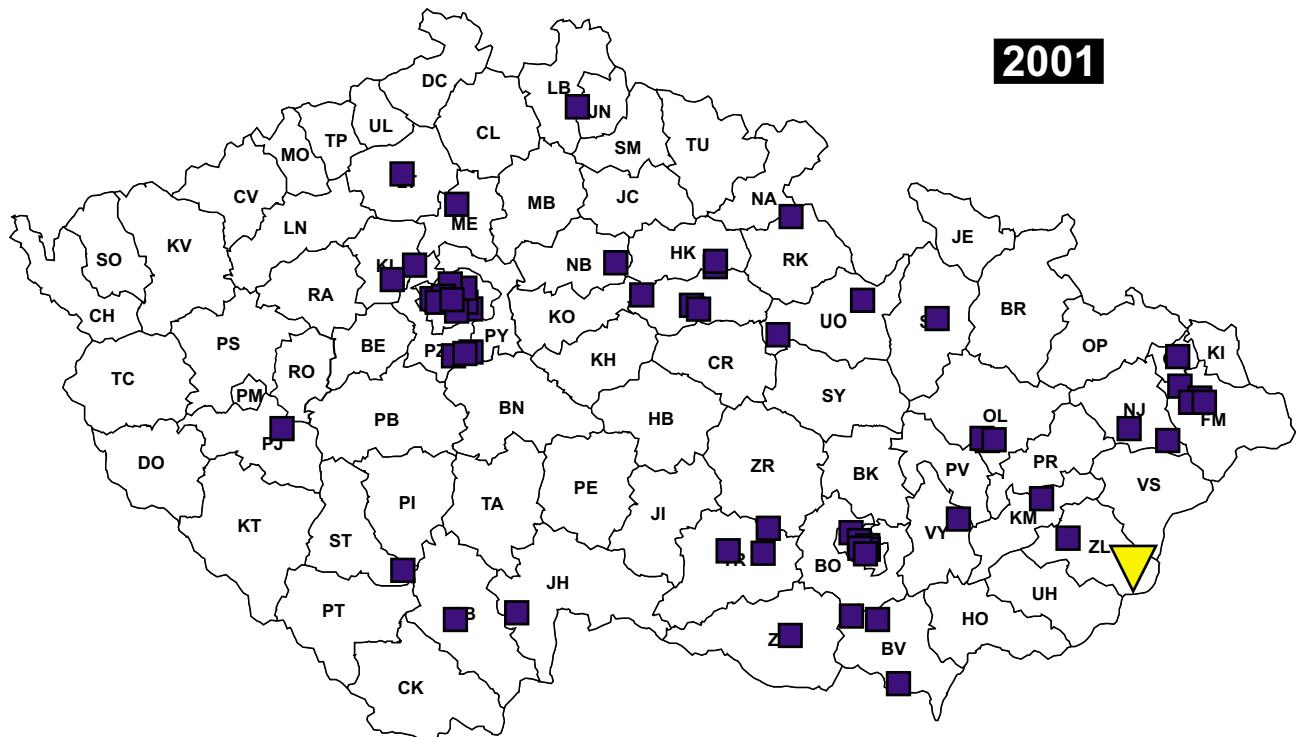
Kontroly útulků

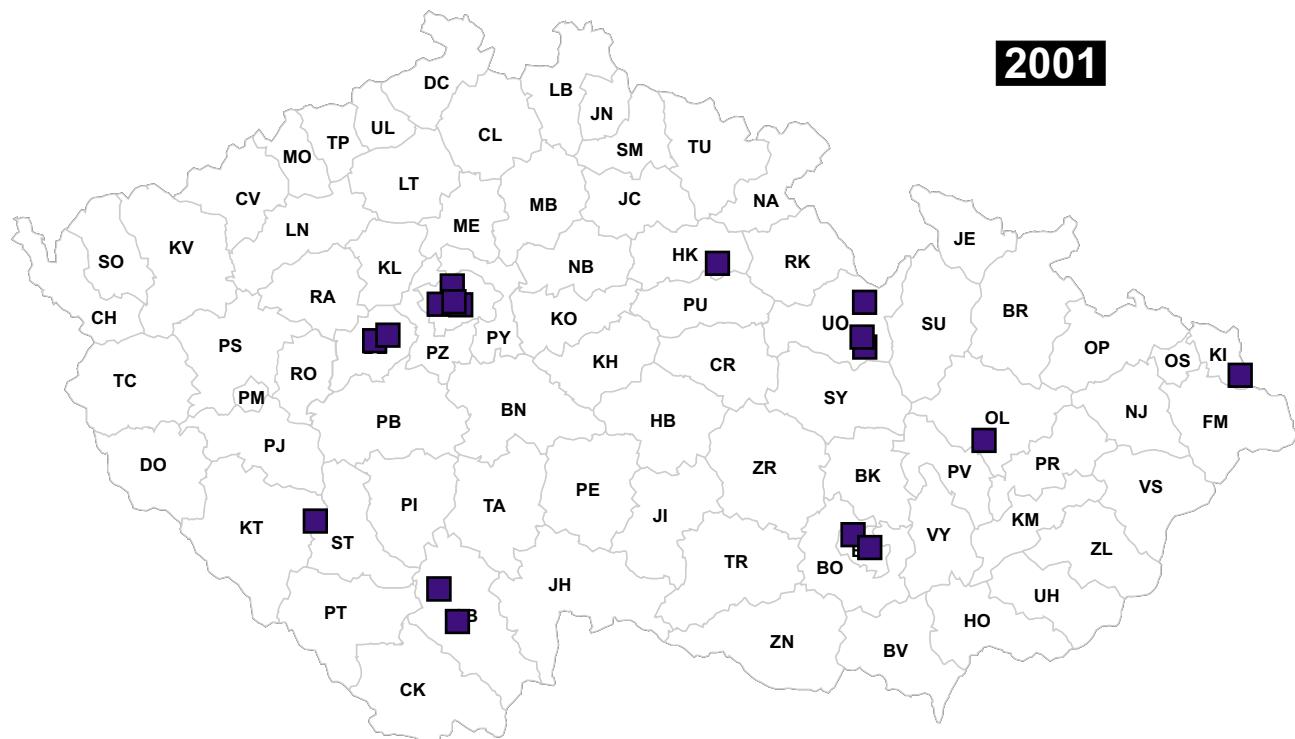
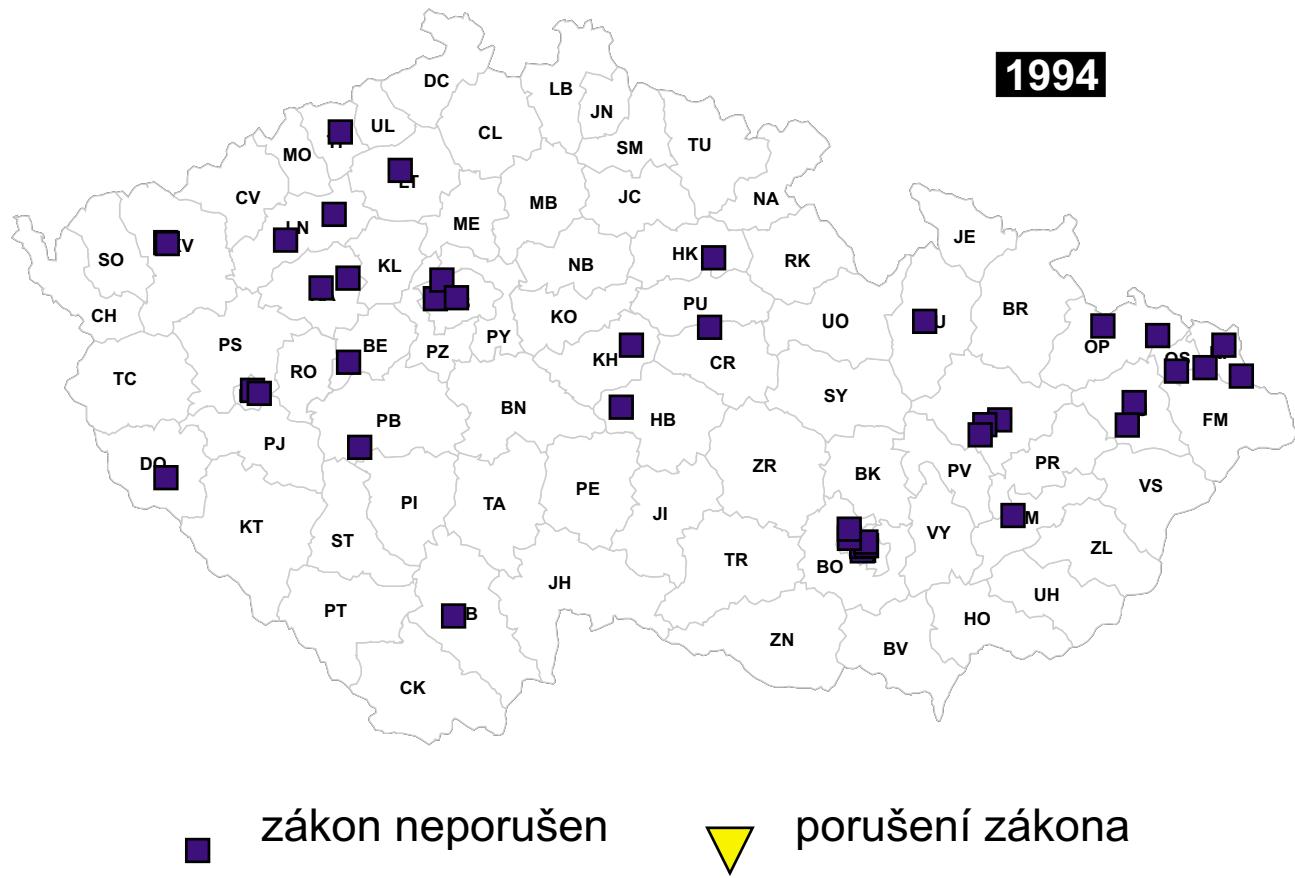
Kontroly pokusů se zvířaty

■ zákon neporušen   ▲ porušení zákona

Kontroly výuky na zvířatech

Počty a druhy zvířat použitých v pokusech

Druh zvířat	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
hmyzožravci (Insectivora)		74	20	56	0	0	28	21
letouni (Chiroptera)		0	300	0	100	55	10	15
myši (Mus musculus)	133 264	129 086	131 052	117 590	113 700	101 967	111 421	96 393
potkani (Rattus norvegicus)	53 471	55 778	43 689	48 033	44 560	35 260	37 443	39 121
morčata (Cavia porcellus)	14 182	15 674	14 528	11 737	13 330	11 368	9 669	9 846
ostatní hlodavci (Rodentia)	2 889	2 767	4 281	2 633	2 367	2 382	2 713	5 034
králíci (Oryctolagus cuniculus)	9 357	9 064	9 314	7 495	12 132	12 137	9 974	8 631
lidoopi (Hominoidea)	0	0	0	0	0	0	0	0
Cebidoidea)	2	18	11	1	22	49	75	92
poloopice (Prosimia)	0	2	0	0	0	0	0	0
psi (Canis familiaris)	1 395	266	257	313	390	315	248	202
kočky (Felis catus)	310	36	31	87	27	43	24	40
ostatní masožravci (Carnivora)	22	15	9	37	39	6	18	21
koně, osli a kříženci (Equidae)	348	34	14	30	74	60	541	189
prasata (Sus sp.)	6 288	1 677	2 163	1 207	7 122	2 264	2 685	2 122
kozy a ovce (Capra, Ovis)	1 532	327	326	294	295	249	350	620
hovězí dobytek (Bos sp.)	4 489	951	759	689	751	1 031	828	763
jelenovití (Cervidae)		76	58	62	40	75	76	105
ostatní savci (Mammalia)	319	70	38	0	172	0	25	12
ptáci (Aves)	175 570	40 845	16 903	17 646	28 613	28 931	77 472	13 030
plazi (Reptilia)	50	42	70	63	107	13	165	162
obojživelníci (Amphibia)	1 587	444	313	74	525	351	299	574
ryby (Pisces)	154 453	32 409	14 073	8 388	8 372	10 002	11 633	47 001
CELKEM	559 568	289 655	238 209	216 435	232 738	206 558	265 697	223 994

Počty a druhy zvířat použitych v pokusech podle rezortů - 2001

Druh zvířat	MO	MV	MK	MPO	MZe	MŽP	MZd	MŠMT	AV
hmyzožravci (Insectivora)								21	
letouni (Chiroptera)									15
myši (Mus musculus)	2 270			4 951	22 051		38 488	12 436	16 197
potkani (Rattus norvegicus)	1 480			6 739	755		3 604	14 795	11 748
morčata (Cavia porcellus)	30				211	1 444			7 493 125 543
ostatní hlodavci (Rodentia)	280					400			25 903 3 426
králíci (Oryctolagus	6			2 585	4 333		796	543	368
lidoopi (Hominoidea)						92			
opice (Cercopithecoidea, Ceboidea)									
poloopice (Prosimia)									
psi (Canis familiaris)	15				79	76		23	9
kočky (Felis catus)					3	37			
ostatní masožravci (Carnivora)									18 3
koně, osli a kříženci (Equidae)						182			7
prasata (Sus sp.)	60			138	1 166		150	521	87
kozy a ovce (Capra, Ovis)						163	330	127	
hovězí dobytek (Bos sp.)				18	464			281	
jelenovití (Cervidae)						105			
ostatní savci (Mammalia)									12
ptáci (Aves)				3 592	5 177		3	2 849	1 409
plazi (Reptilia)									162
obojživelníci (Amphibia)									170 404
ryby (Pisces)				12 984			5 224	18 496	10 297
CELKEM	4 141			31 392	36 353		56 154	51 457	44 497

MO Ministerstvo obrany ČR

MV Ministerstvo vnitra ČR

MK Ministerstvo kultury ČR

MPO Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

MZe Ministerstvo zemědělství ČR

MŽP Ministerstvo životního prostředí ČR

MZd Ministerstvo zdravotnictví ČR

MŠMT Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

AV Akademie věd ČR

Počty zvířat použitých v pokusech pro vybrané účely v roce 2001

Druh zvířat	"1"	"2"	"3"	"4"	"5"
všechny druhy	74 946	65 785	36 719	17 676	4 180
vybrané druhy:					
hlodavci a králíci	54 826	56 124	31 582	5 748	3 532
psi a kočky	0	190	28	15	5
primáti	0	92	0	0	0

"1" biologické studie (včetně lékařských) základní povahy

"2" objevy, vývoj a řízení jakosti (včetně vyhodnocení bezpečnosti)
výrobků nebo léčiv pro lidské a veterinární lékařství

"3" diagnostika nemocí

"4" ochrana člověka, zvířat a životního prostředí před jedy a jiná hodnocení
bezpečnosti

"5" výuka a výchova

Počty zvířat použitých v pokusech zabývajících se nemocemi a poruchami v roce 2001

Druh zvířat	"1"	"2"	"3"	"4"
všechny druhy	20 834	8 378	11 060	36 758
vybrané druhy:				
hlodavci a králíci	20 674	8 328	11 060	32 277
psi a kočky	12	4	0	56
primáti	78	4	0	10

"1" nádorová onemocnění (mimo vývojových nádorových rizik)

"2" kardiovaskulární nemoci

"3" nervové a duševní poruchy

"4" ostatní lidské a zvířecí nemoci

Počty zvířat použitých v pokusech pro vybrané účely na ochranu člověka, zvířat a životního prostředí před jedovatými látkami nebo pro jiné vyhodnocení bezpečnosti v roce 2001

Druh zvířat	"1"	"2"	"3"	"4"	"5"	"6"
všechny druhy	2 565	3 455	50	28	174	21 578
vybrané druhy:						
hlodavci a králíci	490	1 566	50	28	164	4 235
psi a kočky	0	0	0	0	0	15
primáti	0	0	0	0	0	0

"1" látky použité nebo uvažované pro použití především v zemědělství

"2" látky použité nebo uvažované pro použití především v průmyslu

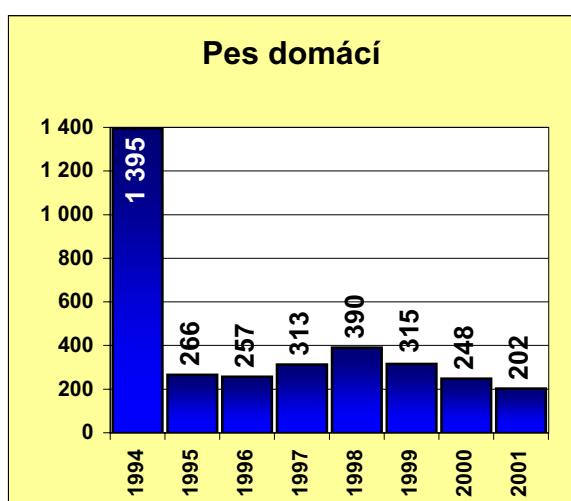
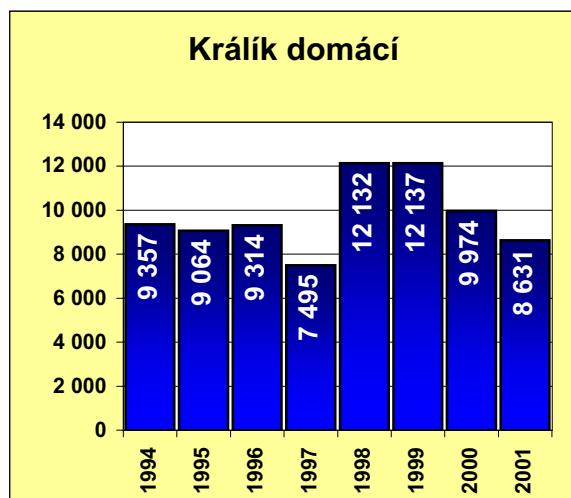
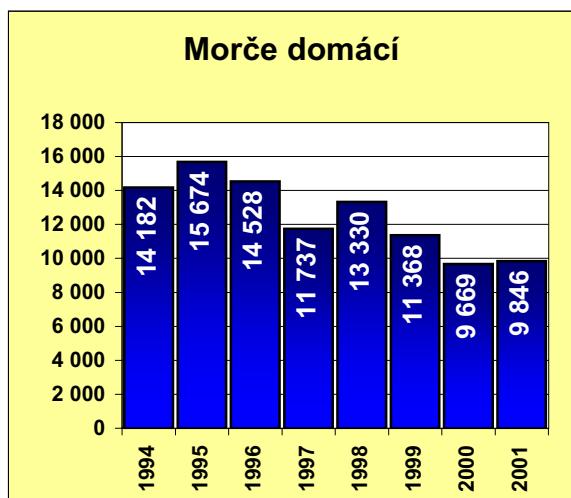
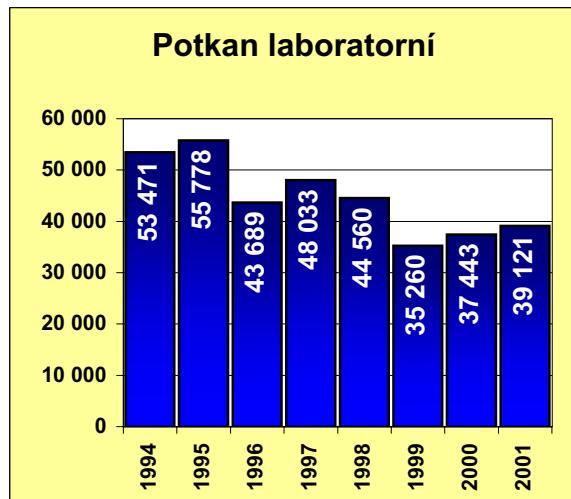
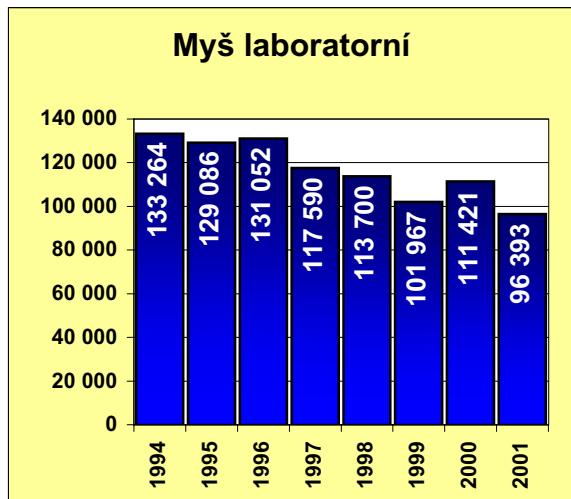
"3" látky použité nebo uvažované pro použití především v domácnostech

"4" látky použité nebo uvažované pro použití především v kosmetice nebo jako toaletní zboží

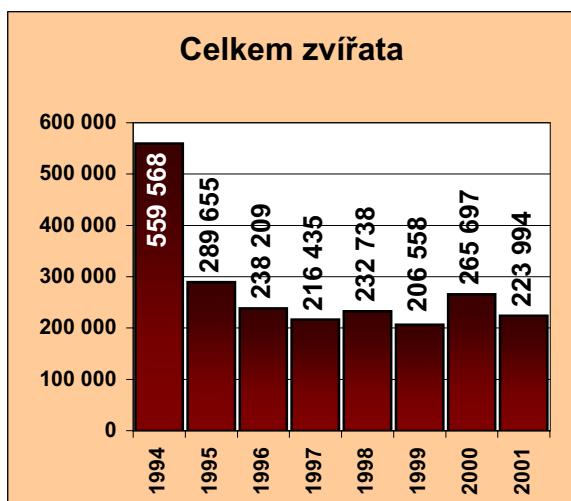
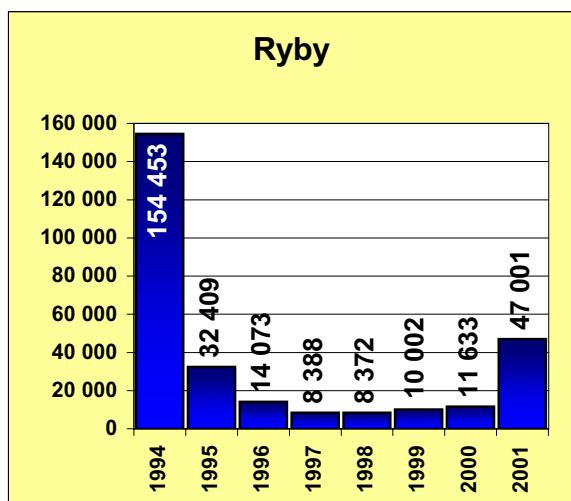
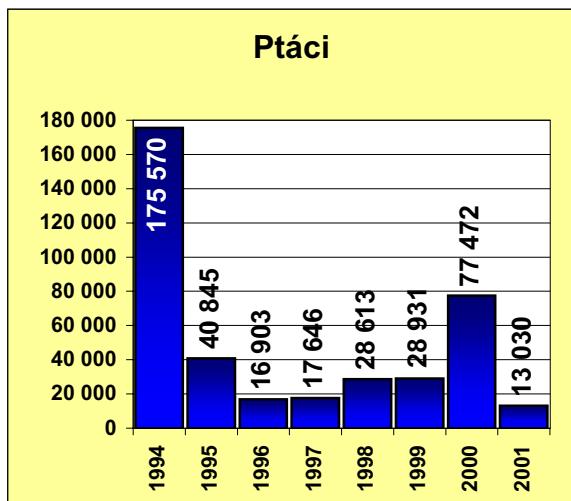
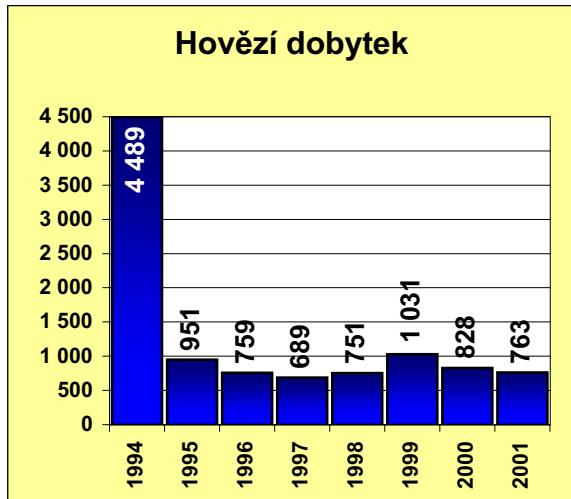
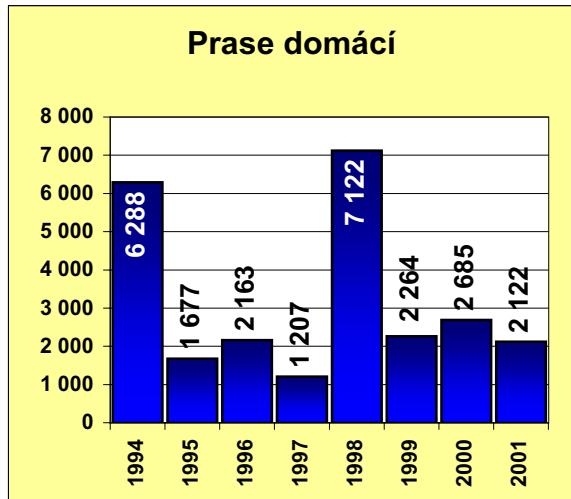
"5" látky použité nebo uvažované pro použití především jako přísady do potravin pro lidskou spotřebu

"6" potenciálně nebo skutečně nebezpečné znečišťující látky v životním prostředí

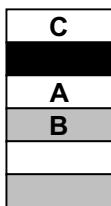
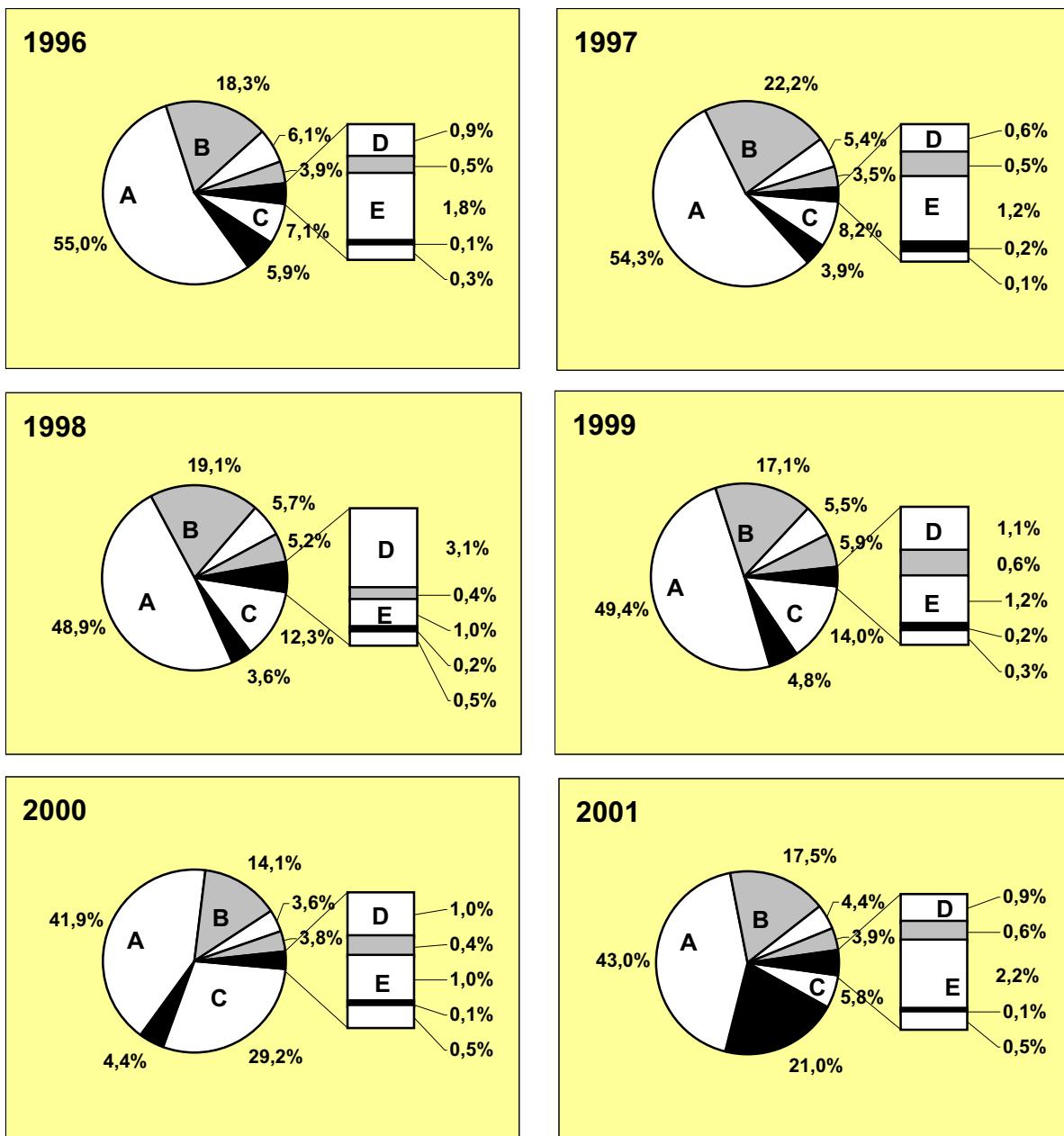
Počty zvířat použitých v pokusech

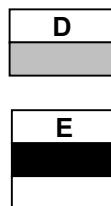
Počty zvířat použitých v pokusech

Podíly zvířat použitých v pokusech

C
 ptáci
 ryby
 laboratorní myši
 laboratorní potkaní
 morčata
 králíci

D
 prasata
 skot, kozy, ovce

E
 ostatní hlodavci
 psi a kočky
 ostatní zvířata